

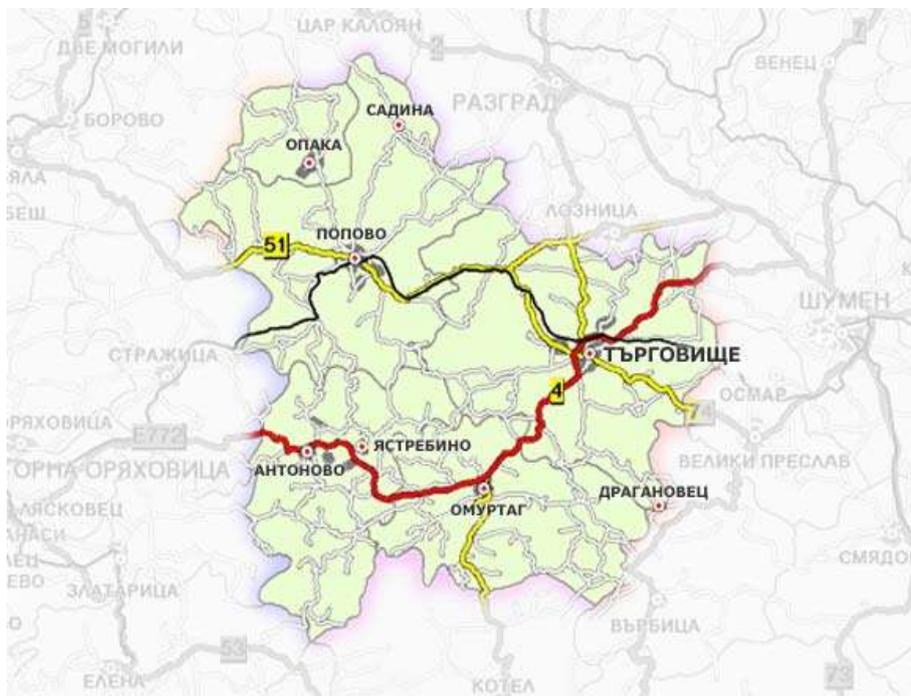
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Областна администрация
Търговище

Утвърдил на основание
чл.14 от Закона за младежта:
ФАТМЕ ДЕРЕЛИ
Вр.И.Д Областен управител на
Област Търговище
27.02.2014 г.

ОБЛАСТЕН ПЛАН ЗА МЛАДЕЖТА

ОБЛАСТ ТЪРГОВИЩЕ

2014 ГОДИНА

м. февруари 2014 г.

Съдържание

I. Въведение	3
II. Анализ на предизвикателствата пред младежта в област Търговище:	
1. Демографска перспектива.....	3
2. Формално и неформално обучение.....	5
3. Младежка заетост.....	8
4. Икономическа активност и предприемаческо.....	11
5. Достъп до информация и услуги.....	13
6. Гражданска активност.....	14
7. Младежко доброволчество.....	19
8. Здравословен начин на живот.....	21
9. Младите семейства.....	27
10. Социалното включване на младите хора.....	30
11. Младежка престъпност.....	35
12. Младите хора в малките населени места и селски райони.....	39
13. Управление на младежката политика.....	41
III. Приоритети и специфични цели за провеждане на регионалната политика за младежта и мерки за постигането им.....	41
IV. Описание на съвместните дейности, които допринасят за постигане целите на общинските, областните и националната стратегия за младежта.....	47
V. Организация и координация на дейностите за постигане на целите.....	62
VI. Действия по наблюдение, оценка и актуализация на областния план за младежта.....	64
VII. Ред и начин за осигуряване на информация и публичност на плана.	64

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Областният план за младежта на област Търговище е разработен въз основа на приоритетите и стратегическите цели, заложи в Националната стратегия за младежта 2012-2020 г., в изпълнение на Закона за младежта и анализите на потребностите на младежите, представени от общините.

Той разписва изпълнението на националната политика за младите хора в област Търговище на възраст от 15 до 29 години, формирана според техните потребности и синхронизирана с приоритетите на европейската политика за младежта, а именно:

- насърчаване на икономическата активност и кариерното развитие на младите хора
- създаване на благоприятни условия за училищно и университетско образование и неформално обучение
- професионално и личностно реализиране
- осигуряване на информираност във всички сфери и аспекти на общественоекономическия живот
- повишаване на гражданската активност
- приобщаване към управлението на местно, областно и национално ниво, развитие на младите хора в малките населени места и селски райони, повишаване ролята на младежите в превенцията на престъпността.

С навършването на 14 години започва периодът на юношеството, в който младата личност оформя своята идентичност, интереси и ориентация за развитие, изпитва силна потребност от себеутвърждаване и доверие. Основните теми и широкият обхват на проблемите, които засягат младите хора, налага прилагането на многосекторен подход в изпълнението на плана.

При разработването на настоящия план Областна администрация Търговище осъществи тясно сътрудничество с институции и организации от секторите: образование, заетост, социална подкрепа, здравеопазване, вътрешен ред и сигурност, с неправителствените организации и др.

II. АНАЛИЗ НА ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВОТА ПРЕД МЛАДЕЖТА В ОБЛАСТ ТЪРГОВИЩЕ

1. Демографска перспектива

Основната характеристика на младежката общност в област Търговище, както и предизвикателствата пред нея, не са по-различни от тези на младежите в национален мащаб. Прогнозата на НСИ показва, че броят на младите хора в България намалява. Същата е и тенденцията в област Търговище. По данни на НСИ от преброяването на населението през 2011 г. броят на младите хора в областта е

намалял, както следва: 1992 г. - 31206 д., 2001 г. - 27892 д., 2011 г. - 21243 д. По-голям е делът на младите хора в общините Търговище и Попово, които живеят в градовете. Обратна е тенденцията в общините Омуртаг, Антоново и Опака. Те се характеризират с отдалеченост и разпокъсаност на населените места от центъра на общината и в тях повечето млади хора живеят в селата.

Таблица 1

Население от 15 до 29 г. по възрастови групи , местоживеене и пол.

Възраст в навършени години	Общо	В градовете	В селата
Област Търговище			
общо	21243	11674	9569
15-19 г.	7146	3929	3217
20-24 г.	6842	3648	3194
25-29 г.	7255	4097	3158
Община Антоново			
общо	1171	351	820
15-19 г.	409	123	286
20-24 г.	394	120	274
25-29 г.	368	108	260
Община Омуртаг			
общо	4181	1441	2739
15-19 г.	1389	483	906
20-24 г.	1361	489	872
25-29 г.	1430	469	961
Община Опака			
общо	1290	519	771
15-19 г.	419	162	257
20-24 г.	424	158	266
25-29 г.	447	199	248
Община Попово			
общо	4421	2584	1837
15-19 г.	1541	917	624
20-24 г.	1411	781	630
25-29 г.	1469	886	583
Община Търговище			
общо	10181	6779	3402
15-19 г.	3388	2244	1144
20-24 г.	3252	2100	1152
25-29 г.	3541	2435	1106

Данните са на НСИ към 01.02.2011 г.

Таблица 2

Население по етническа група и възраст.

Област Търговище	Възраст в навършени години 10-19 г.	Възраст в навършени години 20-29 г.
1.Българска	4931	5428
2.Турска	4560	5099
3.Ромска	1352	1342
4.Друга	78	121
5.Не се самоопределят	158	179

Данните са на НСИ към

01.02.2011 г.

От горепосочената таблица е видно, че децата и младите хора от 10 до 29 год. в област Търговище са представени основно в три етнически групи: българска - 10359, турска - 9659, ромска - 2694.

2.Формално и неформално обучение

На територията на област Търговище е изградена мрежа от 56 училища, в които се дава възможност на всички ученици да упражняват правото си на образование. В населените места, където не функционират училища, на подлежащите ученици на задължително обучение до 16-годишна възраст се осигурява безплатен транспорт за извозването им до средишните училища.

По данни на НСИ към 2011 година на територията на област Търговище живеят 112939 души на възраст над 7 години, от които 6524 са с незавършено начално образование и 1716 души никога не са посещавали училище. Данните от преброяванията на населението сочат, че от 1982 г. до 2011 г. се е увеличил делът на хората, завършили висше и средно образование, а тези с основно, начално и незавършено начално училище са намалели. С висше образование през 1985 г. са 4328 души, а през 2011 г. - 9702 души; със средно образование през 1985 г. са 31839 души, а през 2011 г. - 41889 души, а тези с начално незавършено са: 1985 г.- 17289 д., 2011 г. - 6524 д.

В общините Търговище и Омуртаг – няма данни за 2013 г., колко е броят на младежите завършващи висше образование.

За община Попово - приблизително 100 души.

В община Антоново - 14 завършили студенти през 2013 година.

В община Опака – младежите, завършващи висше образование са 8.

Таблица 3

Население на 7 и повече навършени години по степен на завършено образование и възраст за област Търговище:

Област Търговище	висше	средно	основно	начално	незавършено начално	никога не посещавали училище
15-19 г. 20-29 г.	- 1699	932 7360	5488 3682	602 956	91 234	33 166
Община Антоново 15-19 г. 20-29 г.	- 59	45 298	272 227	76 120	11 32	5 26
Община Омуртаг 15-19 г. 20-29 г.	- 225	165 1250	1090 961	111 268	16 44	7 43
Община Опака 15-19 г. 20-29 г.	- 77	79 499	310 259	22 26	- 5	- 5
Община Попово 15-19 г. 20-29 г.	- 336	186 1570	1206 717	117 172	26 46	6 39
Община Търговище 15-19 г. 20-29 г.	- 1002	457 3743	2610 1518	276 370	32 107	13 53

Данните са на НСИ към 01.02.2011 г.

Съществен проблем в образователната система в Търговище е преждевременното напускане на училище, което е определящ фактор за изпадане на младите хора в социална изолация.

По данни на РИО Търговище през последните три години броят на учениците, не посещавали учебните часове, относително намалява.

В областта се предприемат мерки за задържането на младите хора в училище и за придобиване на образование и квалификация на млади хора, прекъснали обучението си. Стартирането на двата проекта по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“: „Успех“ и „Подобряване качеството на образованието в средищните училища чрез въвеждане на целодневна организация

на учебния процес“ има важно значение за етническата интеграция на учениците и задържане на застрашените от напускане на училище. С тези проекти се осигуряват дейности за обезпечаване правото на равен достъп до образование и диференциране на грижата към учениците. По този начин се осигури качествен образователно-възпитателен процес, осмисля се свободното време на учениците, намали се агресията в училище и не на последно място се ограничи броят на преждевременно напускащите.

Следствие на това се наблюдава трайна тенденция на намаляване на младите хора, отпадащи от системата на средното образование в област Търговище: през 2007 г. са отпаднали 19.5%, а през 2011 г. - 15.3%.

Дял на преждевременно напусналите училище в % за област Търговище:

- През 2007 г. – 19.5%
- През 2008 г. – 21.8 %
- През 2009 г. – 20.9 %
- През 2010 г. – 18.7 %
- През 2011 г. – 15.3 %

По информация на Регионален инспекторат по образованието, гр. Търговище в община Търговище през 2013 година от училище са отпаднали 37 деца.

По данни на РИО на МОН, гр. Търговище отпадналите от училище в община Попово ученици са 28 (1,3 %), а заминалите в чужбина – 20 (1%). Реинтегрирани през настоящата учебна година са 2.

За община Антоново - 3 ученика на възраст 16 год.

В общините Опака и Омуртаг, няма отпаднали деца.

В регионален аспект ниският социален статус на населението, високото ниво на емиграция и пр. определят политиката на територията на област Търговище да съществува мрежа от училища, в които се дава възможност на всички ученици да упражнят правото си на образование. В населените места, където не функционират училища на подлежащите ученици на задължително обучение до 16-годишна възраст, се осигурява безплатен транспорт за извозването им до училищата в най-близкото селище.

Младежите, отпаднали от системата на образованието, нямат придобита степен на професионална квалификация и възможностите им за завръщане в системата на образованието са ограничени. За младите хора, навършили 16 години - неграмотни и слабограмотни, към дирекциите „Бюро по труда“ се осигурява обучение за ограмотяване по проекти, финансирани по оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“. С цел завършване на образователна степен или придобиване на професионална квалификация, в училищата на

територията на област Търговище освен дневна форма се организират и присъствени форми на обучение – самостоятелна, индивидуална, вечерна и заочна.

Популярността на неформалното учене е ограничена. Голяма част от младежите след приключване на формалното им учене не се възползват от възможностите на неформалното и това ги прави неконкурентноспособни на пазара на труда.

3. Младежка заетост

Съгласно действащото законодателство в република България на 15 години младият човек става трудоспособен, като започването на работа на по-ранна възраст е при условията на специална закрила. Насочването на политиките за развитие би подпомогнало кариерната ориентация и би облекчило включването на трудоспособните хора в системата на трудовата заетост. Тези от тях, които са без опит, квалификация и ниско образование, са в неблагоприятно положение и са най-засегнати от влошените икономически условия. Необходимо е да се положат усилия в посока на плавното преминаване от учебната скамейка към пазара на труда чрез разширяване на стажове и практики в държавния и частния сектор.

Често младите хора изпитват липса на необходимата информация за устройване на работа. Няма практика работодатели да инвестират в обучението и квалификацията на младите работници и служители. Голяма част от тях са демотивирани от предлаганото заплащане, както и от условията на работа, което ги превръща в потенциален ресурс на заетостта в сивата икономика.

По данни на Дирекция „Бюро по труда“ гр. Търговище към 31.12.2013 година регистрираните безработни младежи са общо 483.

Таблица 4

Регистрирани безработни младежи

Месец	Общ брой регистрирани лица в ДБТ – Търговище	Равнище на безработица в Община Търговище	бр. регистрирани лица до 29 години	Относителен дял на регистрираните безработни лица до 29 години от общо регистрираните
М. юли 2013 г.	3126	12,2%	560	17,9%

М. август 2013г.	3037	11,9%	538	17,7%
М. септември 2013г.	2937	11,5%	511	17,4%
М. октомври 2013г.	3010	11,8%	526	17,5%
М. ноември 2013г.	2900	11,3%	475	16,4%
М. декември 2013г.	3106	12,1%	483	15,6%

Наблюдава се тенденция на намаление на относителния дял на регистрираните млади хора на възраст до 29 години.

Групи в неравностойно положение / брой младежи до 29 години/:

Към 31.12.2013 г.- общ бр. регистрирани безработни младежи до 29 години са 483, от тях:

- Без образование – 159 лица;
- Без специалност и квалификация - 287 лица;
- Продължително безработни / с регистрация над 12месеца/ - 98 лица;
- С намалена работоспособност – 11 лица.

Като безработни в дирекция „БТ“ Попово са регистрирани 14 лица (0,6% от общия брой) на възраст до 19 години, а от 20 до 29 години-227 лица (10,6%) . За нерегистрираните е трудно да се предположи. Голяма част от тези млади хора не са в общината, а в други градове и в чужбина.

В двете общини Омуртаг и Антоново обслужвани от Дирекция „Бюро по труда“ гр. Омуртаг делът на безработните младежи от всички регистрирани безработни към 31.12.2013 г. е 10,9%. Този показател за област Търговище е 13%, а за страната 19%.

Регистрираните безработни младежи до 29 г. са една от групите в неравностойно положение на пазара на труда. Към 31.12.2013 г. в Дирекция „Бюро по труда“ гр. Омуртаг броят на лицата от тази група е 389.

Броят младежи в другите наблюдавани групи в неравностойно положение е следния:

- безработни лица с основно и по-ниско образование – 191 бр.

Младежи са 9,1% от всички безработни с такова образование.

49% от всички безработни младежи са с основно и по-ниско образование.

- безработни лица без квалификация и специалност – 245 бр.

Младежи са 10,9% от всички безработни без квалификация и специалност

63,0% от всички безработни младежи са без квалификация и специалност.

- безработни лица с намалена работоспособност – 9 бр.

Младежи са 6,2% от всички безработни с намалена работоспособност

2,3% от всички безработни младежи са с намалена работоспособност.

- продължително безработни лица – 101 бр.

Младежи са 5,3% от всички безработни с регистрация над 12 месеца.

26,0% от всички безработни младежи са продължително безработни лица.

В община Антоново в края на 2013 г. безработните младежи са 136 или 13.4% от всички търсещи работа.

158 безработни младежи или 18 % имаме за община Опака.

За второто шестмесечие на 2013 г. могат да се изведат **следните тенденции:**

Входящ поток:

- регистриране на младежи, завършили средното си образование и не желаещи да продължат в по-горна степен;
- регистриране на младежи, завършили етап от висшето си образование, желаещи включване в заетост на пазара на труда;
- регистриране на млади хора, реализирали се на пазара на труда, но освободени от работа по независещи от тях причини, по инициатива на работодателите;
- регистриране на млади хора след изтичане на срока на определени санкции в дирекция „ Бюро по труда“.

Изходящ поток:

- Кандидатстване с последващо включване в заетост по схема „Старт в администрацията“ от Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ и Национална програма „ Старт на кариерата“;
- Включване в заетост по обявени несубсидирани работни места;

- Участие в организирана трудова борса през месец март, с последваща трудова заетост;
- Участие в ново стартиращи проекти и програми, финансирани от ДБ.

4. Икономическа активност и предприемачество

Мнозинството млади хора на територията на област Търговище имат желание да развиват собствен бизнес, независимо от силната конкуренция. Те се нуждаят от подкрепа както при стартирането, така и при развиването на самостоятелен бизнес.

За община Търговище младежите, устроени на работа чрез Дирекция „Бюро по труда“ през 2013 г. са общо 567 като 361 лица, от тях: 144 младежи са включени в заетост по програмите и мерките от ЗНЗ, а 217 младежи са включени в заетост по схемите на ОП РЧР.

От месец януари до месец декември 2013 г. в Дирекция „Бюро по труда“ са включени общо 114 младежи в програми и мерки от Закона за насърчаване на заетостта.

От всички заети в община Попово, около 30 % са млади хора.

През 2013 г. с посредничеството на Дирекция „Бюро по труда“ гр. Омуртаг работа на първичния пазар на труда, по програми и мерки са започнали 303 търсещи работа лица до 29 г. Това са 24% от всички трудоустроени на работа безработни.

Общо 217 младежи, на възраст до 29 години са включени в заетост чрез схемите на ОП РЧР в община Търговище.

- В Схема BG051PO001-1.2.01 - "Насърчаване стартирането на проекти за развиване на самостоятелна стопанска дейност" - Компонент 1. Проект "Подкрепа за предприемчивите българи" - Компонент 1 – в обучение са включени 24 младежи до 29 години, а по Компонент 3 на същата схема 1 лице е стартирало самостоятелна стопанска дейност.

През месец май 2013 г. в Дирекция „Бюро по труда“ Търговище са организирани срещи с млади хора, завършващи средно образование, с цел информиране за възможностите за трудова им реализация.

По схемите на Оперативна програма „Развитие на човешки ресурси“, чрез Дирекция „Бюро по труда“ са включени 217 младежи на възраст до 29 години, от тях:

- Схема „ Ново начало – от образование към заетост“ – 94 младежи
- Схема „Първа работа“ – 11 младежи

- Схема „Подкрепа за заетост“ – 40 младежи
- Схема „Развитие“ – 39 младежи
- Схема „По – близо до работа“ – 8 младежи

От месец януари до месец декември 2013 г. в Дирекция „Бюро по труда“ са обучени над 165 младежи по схема „Аз мога повече“ за повишаване на квалификацията на заети лица до 29-годишна възраст. През годината в Община Търговище е осигурена възможност за стажове в Общинска администрация на шест студенти от висши учебни заведения. Около 5 % от заетите млади хора попадат в категорията „предприемачи“ в община Попово.

През 2013 г. възможност за придобиване на професионална квалификация предостави проект „Подобряване пригодността за заетост на безработни лица чрез повишени професионални и ключови компетентности“ реализиран с клоновете на ДП „БГЦПО“. Интересна беше предимно от млади хора и в обучение се включиха 3 търсещи работа лица от общините Омуртаг и Антоново. Обучение по ключова компетентност „Умения за учене“ преминаха наетите 24 младежи от същите общини по схема „Подкрепа за заетост“ на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“. Специализирано обучение за работа в държавната администрация преминаха 2 младежи включени в проект „Старт в администрацията“.

В община Търговище младежите участвали в различни форми на обучение през 2013 година са общо 291, като са преминали обучение по различни схеми от Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“. Проведени са 2 срещи с общо 71 ученика между работодатели и професионални училища. По национална програма „Старт в кариерата“ и Оперативна програма Развитие на човешки ресурси „Старт в администрацията“ са назначени 14 младежи.

За лица от областта, навършили 16 години, неграмотни и слабограмотни, се осигурява обучение за ограмотяване по проекти, финансирани по оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“. Като пример може да се посочи действащият към момента проект „Нов шанс за успех“. През 2012 г. по този проект успешно бяха обучени 58 възрастни лица. През втори етап на проекта (2013 г.) обучението беше прекъснато. През 2014 година 2 училища на територията на областта кандидатстват за продължаване на дейностите на проекта.

ПГТХВТ „Ал.Константинов“ гр. Търговище работи по проект „Нова възможност за моето бъдеще“. От желаещите 28 да се включат, десет са в младежка възраст и ще участват в процеса на валидиране. Успешно приключилите ще получат свидетелство или удостоверение за професионална квалификация.

Завършилите осми клас ученици със специални образователни потребности имат възможност да продължат обучението си в професионални паралелки за

придобиване на I-ва степен професионална квалификация в ПГТХВТ „Ал.Константинов“ гр. Търговище и ПУИ „Д-р Петър Берон“ гр. Търговище.

За осигуряване на възможност за придобиване на трудов стаж на безработни младежи, завършили висше образование, с цел улесняване прехода между образование и заетост в институции от публичната администрация, са включени, съответно: по Национална програма „Старт в кариерата“ – 13 младежи и по схема „Старт в администрацията“ – 1 младеж.

В средните и в основните училища на община Попово, със съдействието на дирекция „Бюро по труда“, както и ученически клубове се работи ефективно и целенасочено за професионалното ориентиране на младите хора. Реализацията е далеч под очакванията по причини не по-различни от тези в национален мащаб.

В община Търговище по Национална програма за младежта, подпрограма: Развитие на мрежата от МИКЦ са консултирани 27 човека за развитие на собствен бизнес. 100 младежа са получили услуги за професионално ориентиране и развитие. През годината, по график на Младежки информационно-консултантски център, са предоставени услуги в подкрепа на личностното развитие на младите хора, вкл. жизнени умения чрез по-нататъшно укрепване на капацитета на МИКЦ – индивидуални и групови консултации, тренинги, клуб „ Журналистика“. Проведено е обучение на млади хора за стартиране и управление на собствен бизнес.

5. Достъп до информация и услуги

Въпреки масовото навлизане на информационни технологии в бита и в работата, достъпът до информация на младите хора все още е ограничен. Публичните услуги в подкрепа на младите хора все още не са с необходимото качество и не достигат до всички нуждаещи се, особено до младите роми и младежите в малките населени места.

Относителен дял на домакинствата в област Търговище с достъп до интернет в % (по данни на НСИ):

- През 2009 г. – 21.0%
- През 2010 г. – 20.2 %
- През 2011 г. – 24.3 %
- През 2012 г. – 38.3%

Относителен дял на домакинствата в област Търговище с достъп до интернет между 16 – 74 г. използвали регулярно интернет в % (по данни на НСИ):

- През 2009 г. – 35.9 %
- През 2010 г. – 31.5 %

- През 2011 г. – 35.5 %
- През 2012 г. – 37.5%

Младите хора от общините на област Търговище имат достъп до информация чрез Информационния център, местните медии, кметствата на селата, библиотеките към читалищата, които разполагат с безплатен Интернет, и чрез младежките клубове. Улесненият достъп до информация обаче не съдейства за решаване на проблема с липсата на възможности за заетост, осигуряваща доходи – най-съществената потребност.

От 2010 г. в резултат на инициативата „Глобални библиотеки“ в град Омуртаг и в селата Камбурово, Врани кон, Пъдарино, Обител, Плъстина се оборудваха компютърни зали със свободен режим на ползване и достъп до интернет. Тези зали се ползват предимно от младите хора. Все още има населени места в община Омуртаг, в които поради ограничения на релефа няма интернет-покриване. Младите хора в тези села са практически изолирани и това създава проблем в задържането им в съответните населени места.

Въпреки устойчивото развитие на мрежата от Младежките информационни – консултантски центрове, необходимо е подобряване капацитета им и повишаване качеството на услугите, предлагани в тях.

6. Гражданска активност на младите хора:

Стратегически подход в работата на образователните институции в област Търговище е наред с оползотворяването на свободното време на учениците да се издирват и развиват ученици с изявени заложби и талант. Обединеният детски комплекс – Търговище целогодишно реализира занимания в постоянни форми за около 550 млади хора в областта на науката, гражданското образование, изкуствата и спорта. Работата в тези направления се насочва към надграждане на получените знания в училище и развитие на дарованията на всеки ученик. Системно се предоставят възможности за участия в конкурси и състезания на различни нива – регионално, национално и международно. Освен това се реализира общуване на територията на населеното място между връстници, които имат сходни интереси и това допринася за неформалното образование на младежите. Младежи на възраст 15-18 години са включени предимно в клубовете по тенис на корт, тенис на маса, мажоретен състав, в групите по изобразително изкуство и екоклуба.

С цел реализиране гражданската активност на учениците към комплекса функционира Търговишки ученически парламент, форма за ученическо самоуправление на общинско ниво. В ученическия парламент членуват ученици от гимназиален етап от училищата на община Търговище. Дейността им е уредена с

правилник. Броят на учениците е 18-20 човека, като част от тях не членуват в училищните парламенти, т. е. членството им е продиктувано от лично желание.

Младежите участват и реализират дейности в областта на гражданското образование. Осъществяват публични прояви за учениците по различни поводи, като част от тях са с традиционен характер. В хода на дейността, младите участват в национални срещи и преминават обучения за изграждане на лидерски умения. Участват при организацията на общински, областни и национални прояви, които се провеждат на територията на област Търговище.

За изразяване на гражданската позиция в младите хора съществено значение имат изградените в училищата ученически съвети. В тези организации учениците вземат участие във вземането на решения във връзка с училищния живот и се интегрират пълноценно в училищната общност.

Работата по направления в областта на науката, гражданското образование, изкуствата и спорта с цел надграждане на получените знания в училище и развитието на дарованията на всеки ученик е силно застъпена в дейностите на Обединен детски комплекс – Търговище.

По-важни дейности в тази връзка са:

Национален конкурс за ученици от I до XII клас „България в картини и слово“; участие на представители от Търговищкия ученически парламент в XIV Национална пролетна сесия на българските детски и младежки парламенти - месец април 2013 г., град Гоце Делчев.

За подкрепа и насърчаване развитието на талантиливи млади хора в областта на науката, изкуството и спорта са осъществени участия в международни и национални конкурси, фестивали, олимпиади и състезания.

Продължава работата по стартирания от месец януари 2012 г. проект “Подобряване на качеството на образованието в средишните училища чрез въвеждане на целодневна организация на учебния процес” по Оперативна програма “Развитие на човешките ресурси” с продължителност на работа 36 месеца. Управляващ орган е Министерство на труда и социалната политика, а междинно звено е Главна дирекция „Структурни фондове и международни образователни програми” в Министерство на образованието и науката. Целта на проекта е да се подпомогне процесът на ефективно въвеждане на целодневната организация на учебния процес за ученици от I до VIII клас.

Очакваните резултати от работата при така структурираната целодневна организация на обучение са:

- ограничаване рисковете за отпадане от училище поради затруднения в усвояването на учебното съдържание;
- подобряване материалната база на средишните училища и осигуряване на подходяща образователна среда;

- създаване възможност за общуване и опознаване между ученици от различни социални, етнически и културни общности;
- създаване възможност за развитие личността на ученика в мултикултурна и конкурентна среда чрез специално подбрани дейности, включени в целодневната организация на учебния процес.

В ход е също проектът „УСПЕХ“ „Да направим училището привлекателно за младите хора“ по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“, съфинансирана от Европейския социален фонд за финансовата рамка 2007 – 2013 година, и Министерството на образованието и науката.

В работата по проекта се включиха всички несредищни училища от област Търговище, като регламентът предвижда пълен обхват на всички ученици, желаещи да участват в дейностите.

Проектът има за цел да се осмисли свободното време на учениците в държавни и общински училища, включително и на ученици с идентифицирана нужда от специфична подкрепа, както и на ученици с риск от отпадане и/или прояви на агресия и насилие, чрез участие в извънкласни и извънучилищни дейности.

Израз на гражданската активност на младите хора е и участието на училищата в национални и международни кампании и инициативи. Значими примери са: Национална кампания „Миг добро“ , инициирана от Училищния парламент на II СОУ гр. Търговище; участие в Международната инициатива „Нощ на музеите“ с театрална постановка „Искра любоводна“ в „Хаджиангеловата къща“; Кампания „Денят на Земята“ и „Часът на Земята“; изяви на ПТА „Северняче“ гр. Попово; създадените условия за организиране на свободното време на учениците в Прогимназия – гр. Омуртаг с групи за извънкласна дейност – Радио „Междучасие“, кръжоци „Радиожурналистика“ и др.

Младежките организации все още не се възприемат като среда за гражданска изява на младите хора. Те проявяват значителен интерес към спортните клубове и фен клубовете на професионалните отбори. Напоследък много привлекателни за младите започват да стават танцовите клубове, където отиват от една страна да спортуват, а от друга да се забавляват. Също така предпочитат да се изявяват в неформални среди - събирания с приятели, спортни мероприятия, интернет клубове, интернет форуми и чатове.

Делът на младежите, които не се интересуват от политика, расте с всяка изминала година. Все още държавните и общински органи не предлагат ефективно действащи механизми за отразяване на младежкото мнение при вземане на политически и социални решения, имащи отношение към тях.

Мисленето сред младите хора за гражданска инициативност като „нещо безсмислено и губещо време“ е сериозна заплаха за демократичните механизми в

бъдеще. Диалогът с младите хора на регионално, областно и общинско ниво по въпроси, които ги засягат, все още не е структуриран за разлика от установените Европейски модели. Ето защо:

Целите на гражданското образование в училище са насочени към личностното развитие и подготовката на младия човек за социалната му реализация. Главната цел на това образование е да подпомага развитието и утвърждаването на младия човек като гражданин, който е автономна свободна личност, способна да поема отговорност за себе си и за другите.

Гражданското образование е насочено към изграждане на социалната култура на учениците, която дава знания за ценностите, институциите, механизмите и процедурите на демократичното общество и изгражда умения за тяхното прилагане.

Основните принципи са:

- зачитане на човешкото достойнство и равните неотменими права;
- плурализъм и толерантност;
- достъпност до основните постижения на световната култура;
- личностно отношение, аргументираност и убеденост, творческо и критично мислене.

Гражданското образование е система от дейности, насочени към работа за формиране личността на ученика. Провеждат се разговори, беседи и игри, използват се презентации, филми и се разглеждат теми по „Гражданско образование“ в часа на класа, с цел усвояване от учениците на социални знания и умения за отстояване на правата, изпълнение на задълженията и поемане на отговорности като членове на обществото; за формиране на гражданска ангажираност у учениците, мотивация за труд и опазване на околната среда; повишаване на знанията за здравословния начин на живот и развиване на умения, които водят към здраве.

На територията на областта всички ученици, включени в учебния процес, изучават гражданско образование в задължителна подготовка, а част от тях и в задължителноизбираема подготовка и извънкласни и извънучилищни дейности. Осъществява се от VIII до XII клас чрез предметите от КОО „Обществени науки и гражданско образование“ История и цивилизация, География и икономика, Философия (психология и логика, етика и право, философия) и Свят и личност.

По-важни дейности в училищата на територията на областта по направление Гражданско образование и обучение, както и за формиране на житейски умения, през 2013 година, са:

❖ **В ПГТХВТ „Алеко Константинов“ гр. Търговище :**

- Създадени редица клубове - „История на моето семейство“, „История на моя град“, „История на моето училище“, „Етнография“, „Училищни медии“, „Мога да споря“, „Сексуално и репродуктивно здраве“.

❖ **ВЪВ ІІ СОУ „Проф.Никола Маринов“ гр. Търговище:**

- Дискусионни студия „Отвори очи“ и „Доброто -мит или реалност“ с ученици от ІХ-тите класове и представители на ТОС;
- Дискусия на тема „Внимание ! Съществува трафик на хора за трудова експлоатация“ с ученици от ХІ –тите класове.

❖ **В Гимназия „Христо Ботев“ гр. Попово:**

- Посещения в различни институции;
- Срещи с:
 - представители на полицията;
 - бивши наркомани за зависимостите и справянето с тях;
- Благотворителни базари.

❖ **Обединен детски комплекс гр. Търговище:**

- Участие на представители от Търговищкия ученически парламент в ХІV Национална пролетна сесия на българските детски и младежки парламенти - месец април, град Кюстендил;

❖ **В І СОУ „Св. Седмочисленици“ гр. Търговище:**

- Клуб „Сексуално и репродуктивно здраве“;
- Как да се предпазим от зависимостите от никотин, алкохол и от ППИ – дискусии 12 клас;
- Борба с кибертормоза при 9 клас, инициатива на ЦМДИ: “Коментирай това!”- театрална игра, провокирана от реален случай на ученическа агресия чрез общуване във Фейсбук;
- Хубаво ли е да си различен? – филм на Human Rights Watch, дискусия, есета в 12 клас;
- Кампания „Моето първо работно място“ и Справяне с насилието в семейството – 12 клас;
- Джуниър ачийвмнът - Европа и аз - 9 клас,

❖ **В СОУ за ДУС „Св. Иван Рилски“ гр. Търговище:**

- Кампания на КНСБ „Моето първо работно място“

❖ **В ОУ „ Кл. Охридски“ гр. Попово:**

- Участие в Национална кампания „Четяща България“;
- Ден на Европа-съвместно с читалище гр.Попово.

7. Развитие на младежко доброволчество:

Макар готовността на младите хора да участват в доброволчески акции да нараства, все още са ограничени възможностите за доброволчески дейности. Ценността на доброволството все още не се познава широко от младите хора. Неразвити са механизмите за публичното подпомагане на младежкото доброволчество като важна проява на солидарност и гражданска активност и форма за неформално учене.

В гр. Търговище работи Клуб на доброволеца към Клуба на нестопанските организации, който членува в НАРД гр. Пловдив. Клубът на доброволеца развива активна доброволческа дейност, както и инициативи за популяризиране на доброволството сред младите хора. Традиции в доброволството има и БЧК в областта, чиито младежи организират различни прояви и събития както в областния град, така и в другите общини.

Към II СОУ „Проф. Н. Маринов“ е сформиран младежки скаутски клуб под ръководството на г-н Княжевич. Извършено е следното: проучване на каскада водопади в местността „Марина скала“; проучване на река Врана и извора на нейния приток река Сива; почистване на местността „Парка“ по време на седмицата на Земята; историческо теренно проучване и събиране на местни предания, легенди и топоними от района на местността „Баба конду“; участие в тържество по случай 110 години организирано туристическо движение в Търговище.

Доброволчески център към Клуб на Нестопанските организации /НПО/ в партньорство с Регионална библиотека „Петър Стъпов“, за трета поредна година организират „Лятна читалня“. На открито гражданите имат възможност да прочетат любимата си книга. Доброволците изнасят книги, списания и вестници от библиотеката пред площада на драматичния театър. През 2013 година се включиха читалищата в селата Давидово, Баячево, Буховци, Стража, Руец, Острец, Пресиян, Надарево, Драгановец, Божурка, Момино, Подгорица, Съединение, Кралево и Буйново.

От 25 до 29 ноември 2013 г. Центъра за работа с доброволци към Клуба на Нестопанските организации, гр. Търговище реализира кампания за набиране на нови доброволци. В рамките на кампанията са посетени средните училища в града. По време на големите междучасия доброволците, на фона на избрана от тях музика раздават флаери с голяма въпросителна. Отговорът на въпросителната младите хора имаха възможност да разберат на 5 декември 2013 г. в залата на хотел „Терра Европа“. На срещата се отзовават 40 младежи. Там те получават отговор на въпроса какво е да си доброволец, как да помагаш и как да станеш доброволец. В резултат на кампанията има привлечени 12 нови доброволци.

Клуб на нестопанските организации проведе дарителска кампания „Подарък от сърце“ за подпомагане на деца от рискови, приемни и социално слаби семейства – чрез тази инициатива доброволците към клуба събраха като дарения хранителни продукти на стойност 1800 лв., които дариха на 45 бедни семейства. Инициативата получи подкрепата на магазините СБА и Кауфланд. Тази инициатива беше номинирана в конкурса „Доброволческа инициатива 2013“, организиран от Фондация „Лале“ и Национален алианс за работа с доброволци. В категорията „Местни инициативи“ получи втора награда.

През месец декември 2013 г. доброволците към клуба на НСО организират благотворителна инициатива „Ангелска елха“. Тя е подкрепена от жените – членове на Лайънс клуб София, както и от актива на клуба на НСО. 43 деца от предучилищна възраст и от първи клас на Второ ОУ „Н.Й.Вапцаров“ си пожелаха коледни подаръци и закачиха желанията си на красива елха в хотел „Терра Европа“. На 20 декември 2013 г. те отново дойдоха при елхата и получиха невероятни подаръци.

Към края на 2013 г. в Български Младежки Червен Кръст –Търговище има 136 членове. Те са разпределени в 6 клуба-2 в гр.Търговище, 3 в гр.Попово и 1 в гр. Антоново. Членове от 14-18 години- 57 , над 18 години- 79. Всички членове на организацията извършват доброволна дейност в различни направления. Още при постъпването си преминават обучение, на което се запознават с всички възможности, които областната организация на Червения кръст предлага: участие в социално-помощни дейности, здравно-просветни дейности, разпространение на хуманитарните принципи, фондонабирателна дейност и др.

Към момента Български Младежки Червен Кръст – Търговище работи по два национални проекта - „Партньори за социална промяна“ и „Социална програма за подкрепа на деца и младежи“.

По „Партньори за социална промяна“ основните ангажименти на доброволците са свързани с провеждане на обучителни сесии (ателиета) в 4-ти и 8-ми класове по метода „връстници обучават връстници“. Доброволците - обучители преминават обучение по психосоциална подкрепа с акцент върху механизмите за справяне с ежедневния стрес. След това подготвят програма, по която в рамките на 3 учебни часа работят в 4-ти и 8-ми класове. Програмата включва темите „емоции“ , „стрес“ и „взаимоотношения“.

По „Социална програма за подкрепа на деца и младежи“ Български Младежки Червен Кръст (БМЧК) работи в областта на приемната грижа. Доброволците организират и провеждат ежемесечно срещи с деца от приемни семейства. Срещите са с продължителност 2-3 часа. Всяка от тях е посветена на определена тема - първа помощ, здравословно хранене, правила на пътя или е за забавление на децата -игри, песни, пикници, посещение на куклен театър и т.н.

Доброволците на БМЧК преминават различни неформални обучения, за което получават съответни сертификати. Сертификатите им дават право да бъдат презентатори по съответните теми пред свои връстници. БМЧК Търговище има сертифицирани доброволци по първа долекарска помощ, първа психологична помощ, превенция на ХИВ/СПИН и сексуално предавани инфекции и въвеждане в хуманитарното право.

Към БМЧК – Търговище има изграден екип – Младежки аварийен екип (МАЕ). Той се състои от 10 членове, които се обучават по оказване на първа долекарска и първа психологична помощ и за работа при бедствени ситуации.

От община Попово в международно младежко доброволчество се ангажират младежите от скаутски клуб „Антола“, както и членове на БМЧК „Ботевци“. Доброволчески благотворителни и еко акции се провеждат не само в града, но и в селата.

В община Опака има Местен център за работа с доброволци към сдружение СИДУРО, член на НАРД гр. Пловдив. През изтеклата 2013 г. броят им се е увеличил.

В община Омуртаг също се е увеличил броят на доброволците. Те участват съвместно със служители от общинска администрация в акцията на БТВ „Да изчистим България за един ден“. Активно се включват в организирани турнири по шах, тенис на маса, волейбол и др.

8. Здравословен начин на живот:

В последните няколко години се наблюдават някои много тревожни тенденции:

- Нараства процентът на младите хора, които употребяват алкохол, особено сред младежите на възраст от 15 до 24 години;
- Младежите в България заемат най-високия дял на пушачите в Европа;
- Не намалява и употребата на наркотици и психотропни вещества;
- Нараства разпространението на ХИВ/ СПИН и полово предаваните болести;
- Затвърждава се тенденцията след напускане на училище голяма част от младите хора да прекратяват заниманията си със спорт и да не водят здравословен начин на живот.

За съжаление всичките тези тревожни тенденции не са чужди и за област Търговище. Комплексната оценка на здравословното състояние на деца и ученици в област Търговище се изготвя съгласно изискванията на Наредба №39/2004 г. за профилактичните прегледи и диспансеризацията, Наредба №3/2000 г. за здравните кабинети в училища и детски заведения и на база постъпилите

унифицирани таблици, предоставени от медицинските специалисти към здравните кабинети.

През 2012г. на профилактичен преглед са подлежащи 10926 деца в училищна възраст. От тях обхванати с профилактичен преглед са 9919 – 90,78%. При учениците на възраст от 14 до 18 год. в границите на нормата по отношение на ръста са 86,45% от момчетата и 86,83% от момичетата. По отношение на телесната маса в норма са 87,26% от момчетата и 86,47% от момичетата. През 2012г. при учениците се запазва делът на учениците с тегло извън нормата.

Оценката на физическата дееспособност на учениците се извършва от преподавателите по физическо възпитание и спорт в училищата. Отчита се в анализа по броя ученици, получили оценка над среден (3) в часовете по ФВС. Данните сочат, че 97,55% от учениците от 14 до 18 год. са с добра физическата дееспособност (97,4% от момчетата и 96,78% от момичетата), но процентът на покрилите нормативите е по-нисък в сравнение с предходната година.

От общо 9919 обхванати с профилактичен преглед ученици от 7 до 18 години при 1115 (11,24%) са диагностицирани отклонения в здравословното състояние. Водещ проблем, установяван по време на профилактичните прегледи продължава да бъде затлъстяването. Процентът на страдащите от свръхтегло учащи се е 39,19 от общия брой регистрирани заболявания. Освен генетичните фактори, които го детерминират, то е свързано до голяма степен с небалансираното хранене и хиподинамията. Значение имат също слабата информираност на родителите относно здравословния модел на хранене и стил на живот. Други фактори, допринасящи за натрупването на свръхтегло, са лошата материално-техническа база за провеждане на занятията по ФВС, формалното понякога протичане на часовете, липсата на безплатни възможности за упражняване на спорт в извънучилищно време, сърфирането с часове в Интернет. На второ място по честота са очните заболявания (21,25%), а на трето болестите на дихателната система (7,44%) и на нервната система (7,44%).

На диспансерен отчет са се водили 346 ученици, в това число 119 подрастващи на възраст от 14 до 18 години. Най - честия повод за диспансеризация са били болестите на нервната система и сетивните органи – 154 (относителен дял 44,51%), от които 50 във възрастовата група 14-18г. Втори по честота като причина за диспансерно наблюдение са заболяванията на дихателната система с относителен дял 26,59% (92 деца, от които 19 във възрастта 14-18г.). В тази група 88 ученици са с диагноза „Астма“ (17 ученици 14-18г.). На трето място с относителен дял 9,54% се нареждат вродените аномалии, от които главно вродени сърдечни малформации - 66,67% (7 ученика във възрастта 14-17г.). На четвърто място се нареждат болести на ендокринните жлези и обмяната – 6,36% (9 ученика 14 – 17г.).

Една от основните цели на дейността на РЗИ е промоцията на здраве и профилактиката на болестите, като с нея е свързана дейността на едно цяло звено специалисти в администрацията. Отдел „ПБПЗ“ работи самостоятелно и в сътрудничество с партньори по различни национални и регионални програми и политики за ограничаване на заболяемостта и смъртността от социално значими заболявания, свързани с поведенческите фактори на риска (тютюнопушене, нездравословно хранене, злоупотреба с алкохол, ниска двигателна активност и др.) и факторите на риска в околната среда. Разширяват се инициативите за промоция на здраве, повишаване на информираността на населението за основните предпоставки за здравословен начин на живот чрез обучения, беседи, дискусии, масови мероприятия, публикации в местните печатни и електронни медии и на сайта на инспекцията.

В РЗИ – Търговище функционира консултативен кабинет за отказ от тютюнопушене. В кабинета се прилага комплексен подход към пациентите, търсещи помощ и желаещи да се откажат от тютюнопушенето. Психолог провежда среща и разговор с клиента, изготвя индивидуален профил по тестова методика и предлага адаптирана към нуждите и предпочитанията на лицето програма за отказ от употреба на тютюневи изделия. В кабинета може също да се получи информация за влиянието на тютюнопушенето върху здравето и да се осъществи индивидуално замерване нивото на въглероден моноксид в издишания въздух, което е косвен белег за засягане здравето на организма. Посещенията в кабинета са регламентирани в определени дни и часове след предварително записване по телефона.

В РЗИ – Търговище функционира и информационно – образователен център, в който се провеждат обучения по различни теми: околна среда и здраве; ограничаване злоупотребата с алкохол; ограничаване на тютюнопушенето; здравословно хранене; профилактика на остеопорозата; профилактика и контрол на ХИВ/СПИН; подобряване на сексуалното и репродуктивното здраве; борба с наркотиците; работа с лица в неравностойно положение, принадлежащи към етническите малцинства; психично здраве; дейности за подобряване на физическата активност.

Експертите провеждат обучения по училищата и детските градини при поискване. Изготвят се и се разпространяват здравно – образователни материали.

През учебната 2012/2013 година дейността на РИО във връзка с превенцията на тютюнопушенето и употребата на алкохол и наркотични вещества сред децата и учениците е свързана със своевременното предоставяне на информация до училищата в областта за различни мероприятия и инициативи, в които могат да участват и с подпомагане и координиране на дейностите с училищата и други институции при реализирането на някои от тях.

Отдел „ПБПЗ“ работи по различни Национални и Регионални програми самостоятелно и в сътрудничество с Клуб на НСО, БМЧК, ОДК, Община Търговище, педагогическите колективи на училищата и детските заведения, медицинските специалисти към здравните кабинети и др.

В РЗИ функционира информационно – образователен център, в който се провеждат обучения по различни здравни теми:

- Околна среда и здраве;
- Превенция на хроничните незаразни болести включваща:
 - Тютюнопушене;
/ 2013г. - 20 обучения сред 383 ученика на възраст 15 – 19 г./
 - Злоупотреба с алкохол;
/ 2013г. – 4 обучения на 100 ученика на възраст 15 – 19г./
 - Нездравословно хранене;
2013г. – 2 обучения на 63 лица на възраст 15 – 29г./
 - Физическа активност
- Профилактика на остеопорозата;
- Профилактика и контрол на ХИВ/СПИН;
/ 2013г. – 26 обучения сред 551 участника на възраст 15 – 19г./
- Подобряване на сексуалното и репродуктивно здраве;
/2013г. – 19 обучения на 479 лица на възраст 15 – 19г./
- Борба с наркотиците;
/2013г. – 12 обучения на 197 ученика на възраст 15 – 19г./
- Работа с лица в неравностойно положение, принадлежащи към етническите малцинства;
/2013г. – 15 обучения на 362 лица на възраст 15 – 29г./
- Психичното здраве;
/2013г. – 6 обучения на 124 ученика на възраст 15 – 19г./
- Профилактика на оралните заболявания при деца 0 – 18 г.

Експертите от отдела провеждат обучения по училища при поискване. Изготвят се и се разпространяват здравно – образователни материали. При поискване се консултират и граждани по теми, касаещи здравето и здравословния начин на живот. Отбелязват се традиционните дни на здравето с различни мероприятия и кампании.

През учебната 2013 година, много училища са работили по училищни програми за превенция на употребата и злоупотребата с наркотични вещества, основани на подхода „умения за живот“. В 19 училища са приложени програми, базирани на подхода „връстници обучават връстници“. Във всички училища темата за вредата от тютюнопушенето и употребата на алкохол и наркотици е

разглеждана под различни форми на часа на класа. Почти всички ученици са обхванати в кампании, организирани на училищно ниво или от други институции.

На Обединения детски комплекс – Търговище е възложено провеждането на спортните турнири от Ученическите игри по правилата, които се утвърждават всяка година със заповед на министъра на МОМН. В тях вземат участие ученици от 5 до 12 клас, като тези от гимназиален етап са средно около 550 състезатели, разпределени в 55 отбори.

Област Търговище участва в Националната кампания под надслов „Участвам и променям“. Кампанията бе инициирана от Министерството на образованието, младежта и науката и подкрепена от Омбудсмана на Република България. Инициативата е ориентирана към осъществяване на гражданско и здравно образование в училище.

През годината, общински съвет по наркотични вещества и здравен медиатор към Община Търговище, съвместно с Български младежки червен кръст /БМЧК/ са осъществили следните дейности:

Обучение на доброволци по метода „Връстници обучават връстници“, провеждане на конкурс за рисунка и есе на тема „Тютюнопушенето – невидимият враг“ /рисунка – 4-ти до 12-ти клас, есе – 6-ти до 12-ти клас/ и конкурс за рисунка, есе и презентация на тема „Дрогата – път към пропастта“ /рисунка – 4-ти до 12-ти клас, есе и презентация – 6-ти до 12-ти клас/.

- На 27 март 2013 г. в зала № 74 на Община Търговище е проведено дискуссионно студио под надслов „Отвори очи“. В рамките на тази дейност са разгледани различни форми на зависимост, които са заплаха за младите хора. В дискуссионното студио участват ученици от II СОУ „Проф. Н. Маринов“, а гости са д-р Мирев, г-жа Якубова, г-н В.Симеонов, Училищното настоятелство на II СОУ, представители на общината, на областта и учители.

- На 26 юни 2013 г. доброволци от БМЧК участват в кампании по повод Международния ден за борба с трафика и употребата на наркотици.

През годината са проведени демонстрации по първа помощ на публични места. През месец ноември 2013 г. във връзка с честването на 110-та годишнина от създаването на Основно училище „Георги Сава Раковски“ в село Голямо Ново четирима членове на Младежки аварийен екип направиха демонстрация по първа помощ в училището.

В периода 28-30.06.2013 г. е проведен четвърти кръг от Републиканския шампионат по приложно колоездене по правилата на ФИА. Предвид демонстрираната добра организация, град Търговище е избран за провеждане на кръг от Републиканския шампионат в периода 14-16.06.2014 г. Целогодишно са провеждани обучения по метода „Връстници обучават връстници“ в училищата в гр. Търговище за превенция на зависимости и превенция на ХИВ/СПИН и

сексуално предавани инфекции. Доброволци към БМЧК вземат участие в кампании по повод на деня на влюбените на 14 февруари 2013 г. и Световния ден за борба с ХИВ/СПИН на 01 декември 2013г.

В резултат на активното партньорство между отговорните институции и организации, изразяващо се в регулярни срещи и контакти за осигуряване на оптимална координация и ефективност на дейностите, почти всички дейности, заложи в Годишен план за младежта 2013 г. са изпълнени.

Освен заложените в годишния план дейности, са осъществени и сл. мероприятия:

- През 2013 г. към Младежкия аварен екип на БМЧК се присъединяват 10 нови членове. Младежният аварен екип се състои от младежи над 16-годишна възраст, които се обучават по първа помощ, първа психологическа помощ и психосоциална подкрепа. В екипа участват ученици от ПГИЧЕ „Митрополит Андрей“, I СОУ, II СОУ, ПТГ „Цар Симеон Велики“, ПГИИ „Джон Атанасов“.

- Обучени доброволци на БМЧК участват в часовете по биология като презентатори по теми свързани с първа помощ.

- Проведени са ателиета по психосоциална подкрепа за намаляване на стреса за ученици от четвърти и осми клас на няколко училища в гр. Търговище. В две търговишки училища – I ОУ „Христо Ботев“ и I СОУ „Св.Седмочисленици“ в рамките на по три учебни часа в четири паралелки четвъртокласници с общо 68 участници са проведени ателиета по психосоциална подкрепа. Водещи са четирима доброволци на БМЧК.

- Проведени са обучения по първа помощ, за младежи, членове на Младежки аварен екип и Ученически екип по първа помощ. През месец август 2013 г. е проведено обучение по първа долекарска помощ за 14 деца от приемни семейства (водещи 2-ма доброволци).

Община Търговище разпределя средства от общинския бюджет за спортни клубове, които през 2013 година са посетени от около 800 деца. В община Попово броят на активно спортуващите е около 300. Те са обхванати в клубове – „Волейбол“-2, „футбол“, „Тенис на маса“-2, „Шахмат“. В училищата се използват всички форми за масов спорт на младите хора до 19-годишна възраст. Около 200 младежи участват в художествени състави за любителско творчество. В община Опака младите хора традиционно се занимават със спорт – хандбал и футбол. През 2013 г. младежи, подпомогнати от ХК и община Опака са участвали в 8 състезания и турнири.

Спортната база в община Омуртаг се състои от стадиони в град Омуртаг и селата Врани кон, Камбурово, Обител, Зелена морава, спортните площадки и физкултурни салони на следните училища в град Омуртаг: НУ „Христо Смирненски“, II НУ „Васил Левски“, Прогимназия „Акад. Даки Йорданов“, Гимназия

„Симеон Велчев“, Професионална гимназия по транспорт и лека промишленост. В средищните училища ОУ с. Камбурово, ОУ „Георги Бенковски“ с. Беломорци, ОУ „Христо Ботев“ село Зелена морава, ОУ „Христо Смирненски“ село Обител, ОУ „Петър Берон“ с. Плъстина, ОУ „Йордан Йовков“ село Врани кон. В някои от детските градини на общината също има физкултурни салони и спортни площадки – ЦДГ с. Камбурово, ЦДГ село Обител, ЦДГ село Врани кон. Спортната зала в град Омуртаг е строена специално за целта. Към нея има оборудвани помещения за съблекални, бани, места за зрители. Ежегодно се извършва поддръжка на залата и съоръженията. През 2013 година се извърши преобоядисване и освежаване на помещението, беше извършен частичен ремонт на покрива на залата, подменена бе подменена подовата настилка в помещението, бяха закупени нови фитнес уреди. Стадиона в град Омуртаг е едно модерно съоръжение, което отговаря на съвременните изисквания и потребностите на жителите на община Омуртаг. Идеята е да се реновира цялата спортна база, като се кандидатства по проекти за доизграждане на стадиона и спортната зала. Достъпът до всички спортни обекти на територията на общината е свободен за желаещите да спортуват. Общината има проект за изграждане на 2 детски площадки на територията на град Омуртаг, където ще се поставят фитнес уреди на открито.

Инвестират се средства и в създаване и подържане на зони за отдих. Създаде се обособено място за отдих в местността «Кайника». Обновява се градския парк по проект.

Боксовият клуб в град Омуртаг има изключителни постижения на републиканско ниво – три първи места при младежи и две трети места. Много младежи тренират активно бокс под ръководството на треньора Фикрет Ереджебов. Същият е треньор на кадетите в националния отбор.

Футболен клуб «Левски» Омуртаг има картотекирани 18 състезатели за новия спортен сезон. Футболен отбор от служители на община Омуртаг редовно участва в изданията на турнира „Купата на кмета“.

Със средства по бюджетна дейност «Спорт за всички» и от бюджета на Местната комисия за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни се провеждат спортни състезания в различни възрастови групи във връзка с деня на спорта – 17 май и празника на град Омуртаг – 7 юни. В ежегодната ученическа спартакиада са традиционни състезания по футбол, волейбол, тенис на маса, колоездене, щафетно бягане, спринт, скок от място. С учениците от начален курс се провеждат няколко състезания, които са се превърнали в традиция: «Лъвски скок» - провежда се на 19.02. в деня на обесването на Васил Левски, «Пролетен маратон», провежда се ежегодно на 22 март за отбелязване настъпването на пролетта.

Организирант се походи до различни местности за служители от общинската администрация, кметове и кметски наместници.

В общината функционира младежки танцов състав "Лисец". Неговите възпитаници участват в различни фолклорни събори, както на територията на страната, така и в съседни държави.

9. Младите семейства

Изследванията показват, че все повече млади хора не считат брака за необходимост. Ако до скоро жените в по-голяма степен се обявяваха в подкрепа на брака, то сега мнозинството и от мъжете, и от жените пренебрегват институцията на брака в еднаква степен.

Нараства както относителният дял на децата, родени извън брак, така и броят на разводите в младежка възраст. Младежите продължават да живеят все по-дълго в дома на своите родители, като причината, която посочват, е липсата на финансови възможности.

За област Търговище статистиката е следната:

Таблица 5

Население по фактическо семейно положение и възраст:

Област Търговище		
Фактическо семейно положение	Възраст в навършени години: 15-19 г.	Възраст в навършени години: 20-29 г.
Не в брак	6700	8261
В брак	60	2676
Съжителство без брак	386	3160
Община Антоново		
Не в брак	369	438
В брак	-	98
Съжителство без брак	-	226
Община Омуртаг		
Не в брак	1262	1503
В брак	15	572
Съжителство без брак	112	716
Община Опака		
Не в брак	387	401

В брак	14	385
Съжителство без брак	18	85
Община Попово		
Не в брак	1472	1782
В брак	14	426
Съжителство без брак	55	672
Община Търговище		
Не в брак	3210	4137
В брак	11	1195
Съжителство без брак	167	1461

Данните са на НСИ към 01.02.2011 г.

Таблица 6

Население по юридическо семейно положение и възраст:

Област Търговище		
Юридическо семейно положение	Възраст в навършени години 16-19 г.	Възраст в навършени години 20-29 г.
Нежен/неомъжен	5800	11152
Женен/омъжена	69	2767
Вдовец/вдовица	-	-
Разведен/разведена	-	-
Община Антоново		
Нежен/неомъжен	331	646
Женен/омъжена	6	106
Вдовец/вдовица	-	-
Разведен/разведена	-	-
Община Омуртаг		
Нежен/неомъжен	1107	2179
Женен/омъжена	17	585
Вдовец/вдовица	-	-
Разведен/разведена	-	-
Община Опака		
Нежен/неомъжен	340	467
Женен/омъжена	15	395
Вдовец/вдовица	-	-
Разведен/разведена	-	-
Община Попово		
Нежен/неомъжен	1251	2395
Женен/омъжена	17	447
Вдовец/вдовица	-	-
Разведен/разведена	-	-
Община Търговище		
Нежен/неомъжен	2771	5465
Женен/омъжена	14	1234
Вдовец/вдовица	-	-
Разведен/разведена	-	-

Данните са на НСИ към 01.02.2011 г.

10. Социалното включване на младите хора

До навършване на 18 години за младежите в риск са действа Законът за закрила на детето. Действащата нормативна уредба позволява добри практики на работа в случай на дете в риск, съгласно които социалните услуги в специализирана институция или от резидентен тип могат да се ползват след 18-та година до навършване на 20 годишна възраст, ако младежът учи. Също така, чл.144 от Семейния кодекс създава правна възможност за учащи се младежи да получават издръжка от своите родители до навършване на 25 годишна възраст. В случаите, когато те са лишени от родителска грижа, държавата и обществото следва да предприемат мерки за закрила.

От таблицата по-долу е видно каква е степента на увреждания сред младите хора в област Търговище.

Таблица 7

Население на 16 и повече навършени години със и без трайно намалена трудоспособност или степен на увреждане по възраст

Степен на увреждане	Възраст в навършени години 16-19 г.	Възраст в навършени години 20-29 г.
Област Търговище		
Няма	3518	8450
До 50%	10	23
От 50% до 70%	19	56
От 71% до 90%	19	99
Над 90%	14	48
Община Антоново		
Няма	206	444
До 50%	-	-
От 50% до 70%	-	-
От 71% до 90%	-	6
Над 90%	-	-
Община Омуртаг		
Няма	604	1551
До 50%	-	-
От 50% до 70%	-	7
От 71% до 90%	-	14
Над 90%	4	5
Община Опака		
Няма	208	423
До 50%	-	-
От 50% до 70%	-	3
От 71% до 90%	-	-
Над 90%	-	3

Община Попово		
Няма	725	1663
До 50%	-	-
От 50% до 70%	-	-
От 71% до 90%	4	18
Над 90%	3	9
Община Търговище		
Няма	1775	4369
До 50%	7	14
От 50% до 70%	12	34
От 71% до 90%	13	59
Над 90%	5	29

Данните са на НСИ към 01.02.2011 г.

Все още е ограничен достъпът на младите хора в риск до целенасочени и качествени социални услуги в общността, особено в малките населени места. В община Попово е създаден Център за социална рехабилитация и интеграция, който предоставя социални услуги за лица с увреждания. Работата е насочена към психологична подкрепа на лицата и техните семейства, логопедична рехабилитация и двигателна рехабилитация.

Социални услуги предлага и Дом за възрастни с умствена изостаналост в с. Медовина, в който са настанени и лица до 29 г.

В общините функционират МКБППМН, които извършват превантивна дейност с млади хора до 19 годишна възраст. Община Попово работи по Програма за превенции на рисковото поведение сред подрастващите и промоция за здраве, в която са разписани задълженията на всички заинтересувани лица.

Община Търговище:

Достъп до социални услуги в населеното място

На територията на община Търговище са развити и функционират следните социални услуги за млади хора в неравностойно положение:

- Център за настаняване от семеен тип – комплекс от социални услуги, където се предоставят рехабилитация, социално-правни консултации, образователно и професионално обучение и ориентиране, изготвяне и осъществяване на индивидуални програми за социално включване. Оказва се и подкрепа на семейства, които отглеждат деца с увреждания. Услугата цели осигуряване на качество на живот за деца до 18 годишна възраст с увреждания и/или специални образователни потребности, чрез предоставяне на социални услуги, подпомагащи тяхната социална интеграция и професионална реализация. ЦСРИ е с капацитет 25 места, като целевата група е за деца до 18 годишна възраст, но през 2013 г. подкрепа и помощ са получили и 6 младежи от ДДУИ.

- В изпълнение на Национална стратегия „Визия за деинституционализация на децата в Република България“ и плана за нейното развитие, по Проект „Детство за всички“ е извършена оценка на потребностите от социални услуги на децата и лицата от ДДУИ Търговище. По проекта през 2013 г. са изградени два **Центъра за настаняване от семеен тип**, като извеждането на децата и младежите от специализираната институция в новите услуги ще стартира от 04.03.2014 г.

Социални услуги в общността:

- Дневен център за възрастни хора с увреждания гр. Търговище, с капацитет 20 места. Целева група – възрастни хора с увреждания. През 2013 г. центъра не е предоставял услуги на лица на възраст между 15 и 29 години.

- Дневен център за възрастни хора с увреждания кв. Бряг, с капацитет 30 места. Целева група – възрастни хора с психични разстройства. През 2013 г. в центъра са преминали и са ползвали социални услуги 4 мъже и 1 жена на възраст до 29 години.

- Защитено жилище кв. Бряг, с капацитет 10 места и целева група възрастни хора с психични разстройства. През 2013 г. от услугата са се възползвали 2 мъже и 3 жени до 29 годишна възраст.

- Защитено жилище с. Лиляк, с капацитет 8 места, където целевата група е възрастни хора с интелектуални затруднения. През 2013 г. капацитета е бил зает и всички потребители са на възраст от 15 до 29 годишна възраст.

- Център за обществена подкрепа гр. Търговище е с капацитет 66 места. Целевата група – деца и семейства, млади хора в неравностойно положение.

- Звено „Майка и бебе“, с капацитет 8 и целева група деца и семейства. Дейността на звеното е да подпомага млади и непълнолетно майки в риск.

- **Дейност „Личен асистент“ по НП „АХУ“**, която се изпълнява от Дирекция „Социално подпомагане“ Търговище. През 2013 г. по Програмата са работили 28 лица, от които 5 броя на възраст от 18 до 29 годишна възраст. По отношение на лицата с увреждания – потребителите, ползвали социалната услуга през 2013 г. са били 4 броя.

- **Личен асистент по Проект "Подкрепа за достоен живот"** по ОПРЧР. Проекта се осъществява от община Търговище, като назначените лични асистенти към декември 2013 г. са 65 лица, от които 4 на възраст от 15 до 29 години.

Достъп до специализирани услуги за социална и професионална интеграция – информираност относно политиките за социално включване

1. Програми и мерки за заетост, предоставяни от Дирекция „Бюро по труда“.

- мярка по чл. 36, ал. 2, чл. 52, ал. 1 и ал. 2 от ЗНЗ;

- Национална програма „Заетост и обучение на хора с трайни увреждания“

2. Център за кариерно ориентиране към РИО на МОН по проект на ОПРЧР „Система за кариерно ориентиране в училищното образование“, където целевата

група са ученици от I до XII клас. По проекта се предоставят услуги на ученици от цялата област, в това число на млади хора в неравностойно положение.

- Отдел „Хора с увреждания и социални услуги“ при ДСП-Търговище осъществява дейност по Закона за интеграция на хората с увреждания по оценяване на увреждането и на възможностите за интеграция. Социалната оценка се осъществява на база медицинската експертиза и има за цел да установи потребностите и възможностите за рехабилитация, обучение, възможности за трудова заетост и професионална реализация, потребностите от социални услуги и възможностите за социално включване на лицата и децата с увреждане. Социалната оценка включва оценка на горепосочените обстоятелствата, препоръки за необходимите мерки за социално включване, както и мотивирано предложение за отпускане на месечна добавка за социална интеграция, която е диференцирана и представлява парични средства, които допълват собствените доходи на хората с увреждания и са предназначени за покриване на допълнителните им разходи за транспортни, информационни и телекомуникационни услуги, достъпна информация, обучение, лекарствени средства и диетично хранене, балнеолечение и рехабилитация и наем на общинско жилище.

Община Попово и Община Опака

Достъп до социални услуги

В Общините Попово и Опака са разкрити и функционират следните социални услуги в общността, подходящи за млади хора на възраст до 29 години в неравностойно положение, които допринасят за интегриране на лицата и децата в общността:

- **Център за социална рехабилитация и интеграция** в гр. Попово, общ. Попово с капацитет 55 места. В ЦСРИ лицата, получават консултативни, терапевтични и рехабилитационни услуги, насочени към създаване и поддържане на социалните умения и обучения за водене на самостоятелен начин на живот. До ЦСРИ е осигурен безпрепятствен достъп, същият е осигурен и до ползваните помещенията на предлаганата услуга, които са в съответствие с нормативните изисквания за достъпна среда. Центърът за рехабилитация осигурява транспорт на нуждаещите се лица от домът им до услугата и обратно. От заетите общо 52 потребители на услугата – 4 са деца на възраст от 15 до 18 години и 8 потребители на възраст от 19 до 29 години.

- **Личен асистент по Проект "Подкрепа за достоен живот"** по схема "Алтернативи". Проекта се осъществява с финансовата подкрепа на ОПРЧР, съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз. Проекта се осъществява в общините Попово и Опака, като потребителите от община Попово

са 73 лица, от които 9 лица са потребители на възраст от 15 до 29 години и 42 потребители от община Опака, като от тази възрастова група са две лица.

- **Личен асистент по НП „АХУ“**, която се реализира, чрез дирекциите „Социално подпомагане“. През 2013 год. наетите лица са общо 11, от които 10 от община Попово и 1 лице от община Опака. Лицата, преминали през 2013 г. по Програмата от 15 до 29 години, като работещи са два броя, потребителите са също двама.

- **Защитени жилища за лица с умствена изостаналост село Медовина – 2 бр.** с капацитет по 9 места; Потребителите на услугата на възраст между 15 и 29 години са 4 лица.

- **Дом за лица с умствена изостаналост с. Медовина**, общ. Попово с капацитет 50 потребители. Потребителите на услугата на възраст между 15 и 29 години са 2 лица.

- **2 Центъра за настаняване от семеен тип** в с капацитет по 12 места всяко. Към настоящия момент в тях са настанени 9 деца на възраст от 15 до 19 години, с които се работи за изграждане на умения за самостоятелност с оглед приобщаването им в обществото след напускане на социалната услуга.

Предстои разкриване на Център за настаняване от семеен тип за лица с умствена изостаналост с капацитет 12 места по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ по Проект „Преодоляване на социалното изключване на лица с умствена изостаналост чрез създаване на ЦНСТ“ в с. Медовина, общ. Попово. Също така в гр. Попово предстои разкриване и на ЦНСТ за деца и младежи до 29 години с увреждания по проект на Министерство на регионалното развитие, по схема „Подкрепа на деинституционализацията на социалните институции на деца в риск“, с капацитет 12 плюс 2 места.

В община Попово функционира и трудово производителна кооперация „Ален мак“ АД, която осигурява трудова заетост на лица с увреждания от гр. Попово, но към момента няма лица заети от посочената възрастова група.

Достъп до специализирани услуги за социална и професионална интеграция – информираност относно политиките за социално включване

Отдел „Хора с увреждания и социални услуги“ при ДСП-Попово осъществяват дейност по Закона за интеграция на хората с увреждания по оценяване на увреждането и на възможностите за интеграция, оценяването на увреждането се извършва чрез медицинска експертиза и социална оценка. Социалната оценка се осъществява на база медицинската експертиза и има за цел да установи потребностите и възможностите за рехабилитация, обучение, възможности за трудова заетост и професионална реализация, потребностите от социални услуги и възможностите за социално включване на лицата и децата с увреждане. Социалната оценка включва оценка на горепосочените

обстоятелствата, препоръки за необходимите мерки за социално включване, както и мотивирано предложение за отпускане на месечна добавка за социална интеграция, която е диференцирана и представлява парични средства, които допълват собствените доходи на хората с увреждания и са предназначени за покриване на допълнителните им разходи за транспортни, информационни и телекомуникационни услуги, достъпна информация, обучение, лекарствени средства и диетично хранене, балнеолечение и рехабилитация и наем на общинско жилище. От посочената целева група от общините Попово и Опака подпомагани с месечни интеграционни добавки от ДСП-Попово са общо 46 лица и деца.

Община Омуртаг и община Антоново

Достъп до социални услуги

- **Личен асистент по Проект "Подкрепа за достоен живот"** Проекта се осъществява в община Омуртаг. Потребителите са общо 35 лица, като на възраст между 15 и 29 годишна възраст е 1 лице.

- **Личен асистент по НП „АХУ“**, която се реализира, чрез дирекциите „Социално подпомагане“. През 2013 год. наетите лица са общо 30, от които 20 от община Омуртаг и 10 лица от община Антоново. Лицата, преминали през 2013 г. по Програмата от 15 до 29 години са 7 потребители.

Достъп до специализирани услуги за социална и професионална интеграция – информираност относно политиките за социално включване

Подпомаганите с месечни добавки за социална интеграция по реда на Закона за интеграция на хората с увреждания (ЗИХУ) и Правилника за неговото прилагане (ППЗИХУ) от ДСП гр. Омуртаг, деца и младежи с увреждания от 15 до 29 години са средно 73 случая. Регламентирани са упражняването на правата и закрилата на хората с увреждания, както и създаването на условия за преодоляване на дискриминацията и стимулиране на пълноценното им включване в обществения живот.

11. Младежка престъпност

От 14 годишна възраст възниква възможността за реализиране на наказателна отговорност по отношение на младия човек за извършени от него престъпления.

Зачестяват случаите на противообществени и противоправни прояви сред млади хора от по-ниските възрастови групи. Около две трети от осъжданите всяка година младежи не ходят на училище и/или нямат работа. Запазва се висок процентът на рецидива сред младите правонарушители.

Статистиката през последните години показва застрашителни тенденции на нарастване броя на непълнолетните извършители на престъпления и на

относителния дял на младите хора до 29 години сред затворническата популация и сред водачите на моторни превозни средства, причинили пътно-транспортни произшествия. За съжаление и за област Търговище данните не са по-добри.

В ОД на МВР – Търговище през 2013 г. от общо разкритите 1030 криминални престъпления, 82 са извършени от непълнолетни и 46 от малолетни лица, а 387 от лица между 18 и 30 години. Относителният дял на детската престъпност спрямо криминалната престъпност като цяло е 12,43%. Когато добавим и младежите до 30 г., относителният дял нараства на 50,00%. Разкритите извършители на криминални престъпления са 1046, от тях 77 са непълнолетни, 53 малолетни лица и 354 лица между 18 и 30 години.

Най-голям дял в престъпленията, извършени от малолетни, непълнолетни и лица между 18 и 30 години, имат престъпленията срещу собствеността. От общо разкритите 255 кражби по чл. 194 от НК, 153 са извършени от младежи до 30 годишна възраст. Основно те са извършени за набавяне на средства за препитание и забавление чрез кражби на предмети на бита, черни и цветни метали и сплавите им. Агресията на младите хора като цяло е много голяма през последните години. От разкритите 20 средни телесни повреди, 8 са извършени от наблюдаваната категория лица. От разкритите 11 бр. грабежи, 9 са извършени от младежи до 30 години.

През 2013 г. в категорията младежи между 18 и 30 години има извършено едно тежко криминално престъпление – умишлено убийство. Половите престъпления – изнасилване, съвкупление с малолетни, блудство, също са голям процент – от 11 бр. разкрити, 3 са извършени от лица до 30 г. Следващият не маловажен вид престъпления е унищожаване и повреждане на чуждо имущество. От разкритите 51 престъпления, 35 са извършени от младежи до 30 г. Следващата категория – престъпления свързани с наркотици (употреба и разпространение) – от разкритите 30 бр., 22 са извършени от лица до 30 г., което е много тревожна статистика.

Значителен е броят на управление на МПС след употреба на алкохол, от установените 130 случая, 41 са извършени от лица до 30 години. При този вид престъпление рецидива при извършителите от наблюдаваната категория е по-голям от 50%, от установените повторно да извършват същото деяние в срока на изтърпяване на наказание – 52 лица, 32 са на възраст до 30 г.

Много ниската степен на доверие и респект по отношение на правораздаващите органи сред младите хора възпрепятства активното им участие в превенцията на престъпността. Видно от регистрирания заявителски материал в ОД МВР – Търговище е, че има установени около 674 потърпевши лица за различни по вид престъпления, от които едва 149 са на възраст до 30 години.

През последните години в страната като цяло и в частност в ОД МВР – Търговище се обръща много сериозно внимание на превантивната работа спрямо извършителите на престъпления и най-вече на работата с малолетни, непълнолетни и млади хора. Периодично, минимум три пъти седмично, на територията на областта се провеждат специализирани полицейски операции с цел предотвратяване, пресичане и разкриване на престъпления извършвани от младежи и срещу тях.

През годините като основни способности на полицията в област Търговище за работа с младежите са: часовете на полица, провеждане на родителски срещи с участието на служители от полицията и др. Чрез тях полицията реализира образователни кампании и информационни инициативи за превенция сред подрастващите, а именно:

- „Не на дрогата“;
- „Как да се предпазим от сексуално насилие и трафик на хора“;
- „Не на футболното хулиганство“;
- „Мисли преди да седнеш зад волана“;
- „Не на домашното насилие“;
- „Как да се живее по сигурно без оръжие и насилие“;
- „Какво е насилие и как се стига до него“.

В гр. Търговище е открит „Център за превенция“, но същият все още не се използва пълноценно. За да има ефективна превенция, е необходимо обособяване на щат на служители по превенцията в новооткрития център в града и откриване на два нови, респективно в градовете Попово и Омуртаг, за да може да се разшири обхвата на работа с рисковите групи и всички млади хора в областта.

В началото на учебната 2013-2014 г. в РУ-„Полиция“, Търговище, Попово и Омуртаг, са разработени подробни планове и функционират „ Детски полицейски академии“ (ДПА), във всички общини. В края на учебната 2014 г. ще се проведе заключителен обучителен лагер, на който ще присъстват представители от всички ДПА. С оглед превенция и гарантиране сигурността на децата в областта, в ОД на МВР Търговище, са предприети и се изпълняват редица мероприятия целящи подобряване средата за сигурност на децата.

Изведени са на списъчен отчет всички малолетни и непълнолетни извършители на престъпления, с оглед тяхното наблюдение и извършване на непрекъснат контрол от съответните служители по райони.

Периодично се извършват явни проверки, както и негласно наблюдение на всички сбирщища на криминалния контингент и такива на малолетни и непълнолетни лица с цел превенция. Провеждат се целогодишно редица мероприятия съвместно с РЗИ, МОН и др. институции. Едно от постиженията на Отдел „Охранителна полиция“ при ОД МВР Търговище, е разработен проект в

партньорство с Асоциация „Ная“ Търговище, на тема „Да спрем домашното насилие“, който бе Българската номинация в системата на МВР за участие в Европейски конкурс за най-добър проект по превенция на престъпността за 2013 г., организиран от Европейската мрежа по превенция на престъпността. Търговищкият проект бе представен на конференция на тема „Превенция на домашното насилие“, която е проведена през м. декември в гр. Вилнюс, и са презентирани подобни проекти от 11 Европейски страни.

В тази връзка в с. Здравец, общ. Търговище е открит център за превенция на домашното насилие. Ако бъдат набавени средства по програмата, ще бъдат открити подобни центрове и в други населени места от региона.

Успоредно с органите на полицията, в община Омуртаг работи и Местна комисия за борба с противообществените прояви на малолетните и непълнолетните, чийто основен приоритет е установяването на причините за извършването на противообществени прояви от малолетни и непълнолетни, както и прилагане на различни методи за ограничаването им. Кризата в основните социални ценности, както и всички негативни икономически фактори, обхванали обществото ни резонират върху детската душевност и оказват отрицателно въздействие върху нея. През годината се провеждат беседи и лектории по различни теми за ограничаване на девиантното поведение сред подрастващите. Местната комисия активно се стреми да отговаря на нуждата от противодействие на този вече станал национален проблем – агресията сред децата, в училище и извън него. За тази цел организира множество спортни мероприятия, съвместно с община Омуртаг, включващи турнири по футбол, волейбол, баскетбол, колоездене, бягане. По случай Празника на град Омуртаг – 7 юни, традиционно МКБППМН се включи с редица мероприятия. Обявени бяха два конкурса: конкурс за написване на есе или разказ на тема „Ние и космосът“ и конкурс за изработване на рисунка на тема „Омуртаг – минало и настояще“. От рисунките бе подредена изложба, представена на жителите и гостите на града, а есетата и разказите бяха събрани в сборник озаглавен «Ние от Омуртаг».

Един от ескалиращите проблеми в училищата от областта е нарастващата склонност в учениците към насилие. Най-актуалните форми на насилие сред подрастващите се изразяват чрез директна агресия или онлайн тормоз. Това се дължи на:

- Недостатъчно внимание и грижа на семейството към децата за тяхното социализиране, възпитаване на здравни и културни навици;
- Негативното влияние на неформалните групи от улицата или приятелската среда и т.н.;
- Нарастващата агресия сред учениците;

- Наличие на етническа нетолерантност и нетърпимост по отношение на религиозна принадлежност, възрастов признак и др.;
- Безспорната роля на педагогическия съветник като фактор за формиране на ценностна система в учениците.

От това произтича приоритет с особена важност – оказването на психолого-педагогическа подкрепа от учители, педагогически съветници, психолози от училището като цяло.

В тази връзка по инициатива на РИО беше учреден Областен съвет за обсъждане на психолого-педагогически въпроси.

Министерство на образованието, младежта и науката е една от институциите, подписали Споразумението за сътрудничество и координиране на работата на териториалните структури на органите за закрила на детето при случаи на деца, жертви на насилие или в риск от насилие и при кризисна интервенция. За изпълнение на конкретните дейности е разработен Координационен механизъм за взаимодействие при работа в случаи на деца, жертви на насилие или в риск от насилие и за взаимодействие при кризисна интервенция, който е предвиден в чл.6а от Закона за закрила на детето. Със заповед на началника на РИО – Търговище е определен експерт от регионалния инспекторат, които при необходимост да съдейства на мултидисциплинарните екипи, изградени на местно ниво и на екипите за кризисна интервенция.

В специални инструкции към директорите от РИО Търговище се указва да се засили превантивната работа с учениците в училище, да се обсъждат отношенията между тях в рамките на часовете на класа, да се реализират инициативи за създаване на позитивен психологически климат в класа и училището, ангажиране с проблемите на някои от уязвимите ученици и като цяло обръщане внимание на въпросите и проблемите, които те поставят. Във всички училища и обслужващи звена от областта има въведени и действат такива механизми.

12. Младите хора в малките населени места и селските райони

Възрастовата структура в малките населени места и селските райони е силно деформирана и не може да осигури както възпроизводство на населението, така и възпроизводство на трудовия потенциал. В малките населени места и селските райони са концентрирани голяма част от младежите от ромски и турски етнически произход. Достъпът до формално и неформално образование, професионално образование и обучение, информация и консултиране на младите хора в малките населени места и селските райони е ограничен. Силно ограничени са също и възможностите за трудова реализация, което води до мигриране на младите хора от селата в по-големите общини и градове, където възможностите за

намиране на работа са по-големи. Така в малките населени места и най-вече в отдалечените селски райони, като Антоново, Омуртаг и Опака младите хора изпадат в социална изолация, без равен достъп до качествено образование, здравеопазване, пазар на труда и др. ресурси на обществото. Добри мерки за тяхното социално включване са действащите програми и мерки на пазара на труда, вкл. и възможностите на ОП „Развитие на човешките ресурси“, които им осигуряват макар и временна заетост и доходи, както и образователна и етническа интеграция.

През изминалите години оптимизирането на мрежата от училища, изразяващо се преди всичко в поетапното закриване на училища в малките селища в област Търговище, доведе до необходимостта от предприемане на мерки за осигуряване на равен достъп до образование на всички ученици от малките селища. В тази връзка по смисъла на чл. 26, ал.1, т.1-4 от Закона за народната просвета са създадоха средищни училища, които се намират в най-близкото населено място на територията на съответната община или на съседна община, където се обучават учениците от населените места, в които няма училище.

В рамките на проекта „Подобряване на качеството на образованието в средишните училища чрез въвеждане на целодневна организация на учебния процес“ се включиха 28 средищни училища от област Търговище, като финансовата схема предвижда пълен обхват на всички ученици, желаещи да участват в целодневното обучение. На средишните училища се предоставят допълнителни средства за осигуряване обучението на пътуващите ученици за транспортни разходи, средства за целодневна организация на учебния ден и за столово хранене за пътуващи ученици от първи до осми клас.

По традиция в училищата, в които напускат голям брой ученици, се планират дългосрочни стратегии за превенция на проблема - разработват се училищни политики, анализират се рисковите фактори, развива се ресурсът от педагогически специалисти в тази насока и пр.

Най-значими усилия и пакети от мерки са наложителни в училищата, в които се обучават ученици със смесен етнически произход, където се залага на създаването на среда на равнопоставеност, премахване на сегрегацията на основата на етническа принадлежност, привличане и задържане на учениците с дейности, осигуряващи етническо и културно многообразие, подпомагане на учениците, трудно владеещи български език и др. В тази връзка сериозен принос има прилагането на започналите преди десет години дейности по „Проект на отпадането на ромските ученици от училище“ към Център за междуетнически диалог и толерантност „Амалипе“, подкрепен от МОН. В рамките на проекта се включват застрашени ученици в извънкласни форми, което спомага за интегрирането им в училищната среда.

Работата по двата проекта по Оперативна програма "Развитие на човешките ресурси" "УСПЕХ" и "Подобряване на качеството на образованието в средищните училища чрез въвеждане на целодневна организация на учебния процес" има важно значение за етническата интеграция на учениците и задържането на застрашените от напускане на училище. Тези проекти имат също принос за осигуряването на качествен образователно-възпитателен процеси, както и да се осмисли свободното време на учениците.

13. Управление на младежката политика

С приемането на Закона за младежта и Националната стратегия за младежта 2012 -2020 г. се децентрализира планирането на политиката за младежта. Дава се възможност на заинтересованите страни на местно и регионално ниво да участват активно при формиране на местните политики за развитие и подкрепа на младите хора. За да бъде гарантирано постигането на целите, е необходимо младите хора в общините да участват активно в целия процес на планиране със свои идеи, мнения и предложения. Изготвянето на Годишните общински планове и Плана за младежта на област Търговище трябва да се базират на задълбочен анализ на потребностите, който да се актуализира в началото на всяка година. Важно условие за успех е създаването на система за наблюдение и оценка на областно и общинско ниво с измерими индикатори.

Все още няма изградени областни и общински органи за координация и взаимодействие между институциите, НПО, местните власти и представителите на младежите за изпълнение на политиките за младежта на регионално и местно ниво.

III. ПРИОРИТЕТИ И СПЕЦИФИЧНИ ЦЕЛИ ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА РЕГИОНАЛНАТА ПОЛИТИКА ЗА МЛАДЕЖТА И МЕРКИ ЗА ПОСТИГАНЕТО ИМ

ОСНОВНИ ПРИОРИТЕТИ:

Приоритет 1. Насърчаване на икономическата активност и кариерното развитие на младите хора

Специфични цели:

- Подобряване на качеството на средното и висшето образование, насърчаване на ученето през целия живот;
- Улесняване на прехода от образование към заетост;

- Насърчаване на работодателите да осигуряват възможности за повишаване на квалификацията на млади работници и служители;
- Улесняване на достъпа до висше образование;
- Създаване на благоприятна среда за професионална реализация и кариерно развитие на младите специалисти;
- Разкриване на нови работни места и развитие на пазара на труда, стимулиращи включването и кариерното развитие на младите хора;
- Насърчаване на икономическата активност на младите хора;
- Активно включване на младите хора в изграждането на пазарна икономика;
- Успешно съвместяване на професионалния и личния живот на младите хора;
- Разширяване на достъпа до услуги за трудова реализация и стимулиране на предприемачеството и развитието на бизнес умения.

Дейности:

1. Осигуряване на чиракуване и стажуване.
2. Засилване на ефективността на връзките между образователните и обучителните институции и бизнеса за улесняване на прехода от образование към заетост.
3. Създаване на възможности за стажове в областната и общинска администрация на студенти от висшите училища.
4. Стимулиране участието на работодатели, които подкрепят професионалната интеграция на младите хора и повишават производителността и адаптивността на заетите младежи.
5. Намаляване на броя на необхванатите и преждевременно напусналите образователната система лица в задължителна училищна възраст.
6. Консултиране на предприемчиви млади хора с цел развитие на собствен бизнес и развитие на мрежа от бизнес центрове в тяхна помощ.
7. Оборудване и адаптиране на работни места за младежи с увреждания.
8. Създаване на условия за баланс между професионалния и личния живот.

Приоритет 2. Подобряване на достъпа до информация и качествени услуги

Специфични цели:

- Улесняване на достъпа до качествени услуги за специална подкрепа на пълноценното, личностно и обществено развитие на младите хора в съответствие с потребностите и интересите им;
- Формиране на информационна политика, насочена към младите хора;

- Осигуряване на достъп до услуги за развитие, основани на младежката работа, индивидуалния подход и оценка на конкретните потребности и особености на младежката възраст;
- Създаване на благоприятни условия за нормалното функциониране на младежкия информационен център;
- Стимулиране на неформалното обучение сред младите хора;
- Развитие на таланта, творческите умения и културното изразяване на младите хора.

Дейности:

1. Подпомагане на младежкия информационен център.
2. Разработване и разпространение на информационни материали.
3. Предоставяне на актуална, систематизирана и достъпна информация.
4. Организиране на областни и общински информационни кампании.
5. Популяризиране формите на неформалното обучение.
6. Насърчаване на приноса на младежката работа за реализация на творческите способности на младите хора.

Приоритет 3. Насърчаване на здравословния начин на живот

Специфични цели:

- Насърчаване на здравословния начин на живот на младите хора;
- Превенция на факторите, създаващи риск за здравето на младите хора;
- Повишаване на сексуалната култура на младите;
- Насърчаване на физическата активност и спорта сред младите хора.

Дейности:

1. Насърчаване и подпомагане на сътрудничеството между здравните специалисти, младежките и спортните организации за утвърждаване на здравословен начин на живот сред младите хора.
2. Подобряване на достъпа на младите до подходящи за тях качествени услуги и до съвременна научна информация по въпросите на сексуалното и репродуктивното здраве, превенция на нежелана бременност и на болести, предавани по полов път.
3. Реализиране на програми за стимулиране на детския и младежки спорт и туризъм.
4. Мотивационни и информационни кампании за повишаване на спортната култура на младите.
5. Повишаване на броя млади хора, практикуващи спортни дейности.

Приоритет 4. Превенция на социалното изключване на млади хора в неравностойно положение

Специфични цели:

- Синхронизиране на младежката политика за лица в неравностойно положение с мерките за закрила на детето;
- Осигуряване на социални услуги за младите хора в неравностойно положение;
- Повишаване капацитета и броя на младежките работници за работа с млади хора в социален риск;
- Насърчаване на сътрудничеството между младежките работници и младежките лидери за приобщаване на младите хора в социален риск;
- Подпомагане на уменията за адаптация и повишаване на пригодността за заетост на младежите в неравностойно положение;
- Ограничаване на предаването на социално изключване между поколенията.

Дейности:

1. Сформиране на работни групи между социални работници и младежки работници.
2. Организиране на младежки семинари, обучения и конференции.
3. Разработване и издаване на Наръчници и ръководства за работа.

Приоритет 5. Развитие на младежко доброволчество

Специфични цели:

- Въвеждане и поддържане на ефективни практики за управление на млади доброволци за набиране, обучение, стимулиране, наблюдение и оценка, както и за признание на постиженията им;
- Гарантиране правата на младите доброволци;
- Насърчаване и организиране участието на млади хора в доброволчески инициативи;
- Удостоверяване и признаване на придобитите знания, опит и умения, получени от младите хора в доброволчески инициативи;
- Популяризиране на младежкото доброволчество в обществото.

Дейности:

1. Организиране на кампании за набиране, ориентиране, обучение, признаване и награждаване на доброволци.
2. Осъществяване на младежки дейности и инициативи с участието на доброволци.
3. Осъществяване на обмен на доброволци и доброволчески практики в България.
4. Организиране на младежки конференции.

5. Подготовка и разпространение на наръчници и ръководства за работа с млади доброволци.
6. Насърчаване и подпомагане на участието на българските младежи в международното младежко доброволчество.

Приоритет 6. Повишаване на гражданската активност

Специфични цели:

- Насърчаване на инициативи на неорганизирани млади хора;
- Насърчаване на самоорганизирането на младите хора;
- Популяризиране и мултиплициране на добри практики на младежка гражданска активност;
- Насърчаване на гражданското образование и обучение по въпросите свързани с правата на младите хора, борбата с дискриминацията и равнопоставеността между половете;
- Младежко лидерство;
- Осигуряване на ефективно представителство на интересите на младите хора във формирането, изпълнението и оценката на секторните политики на национално, областно и общинско ниво;
- Запознаване на младите хора с публичните институции и с начина на тяхното функциониране;
- Насърчаване на създаването и развитието на младежко представителство във взимането, изпълнението и оценката на решения, касаещи младите хора;
- Популяризиране на актуални теми в изпълнение на политиките на Европейския съюз, Съвета на Европа и ООН по отношение на младите хора.

Дейности:

1. Проучване на мнението и нагласите на младежите.
2. Разработване и разпространение на информационни и учебни материали.
3. Организиране на областни информационни кампании.
4. Организиране на конференции, младежки дискусии, конкурси и викторини.
5. Обмяна на опит и добри практики.
6. Създаване на консултативен съвет по въпросите за младежта.

Приоритет 7. Развитие на младите хора в малките населени места и селските райони

Специфични цели:

- Осигуряване на ефективен достъп до информация, обучение и консултиране на младите хора в малките населени места и селските райони;

- Повишаване на икономическата активност и създаване на възможности за професионална реализация на младите хора;
- Електронно приобщаване на младите хора в селските райони към социалните мрежи;
- Насърчаване на участието на младите хора в местното самоуправление.

Дейности:

1. Проучване на мнението и нагласите на младите хора от селските райони.
2. Насърчаване и подпомагане на читалищата, като средища за информация.
3. Разработване и разпространение на информационни и обучителни материали.
4. Въвеждане на изнесени мобилни форми на младежка работа.
5. Предоставяне на индивидуални и групови консултации.
6. Организиране на областни информационни кампании.
7. Сформиране на младежки групи за местно развитие.

Приоритет 8. Развитие на межкултурния и международния диалог

Специфични цели:

- Изграждане на умения за работа в мултикултурна среда;
- Насърчаване и подпомагане опознаването на отделните етнически общности и техните култури за стимулиране на толерантност, разбирателство, взаимодействие и диалог между общностите;
- Стимулиране и подпомагане на участието на българските младежи в международни и европейски младежки движения;
- Насърчаване на мобилността на младите хора в страната и в чужбина;
- Популяризиране на Европейското сътрудничество в младежката сфера.

Дейности:

1. Проучване на мнението и нагласите на младежите.
2. Разработване и разпространение на информационни и обучителни материали.
3. Организиране на областни информационни кампании, инициативи и събития.
4. Организиране на конференции, младежки дискусии, конкурси и викторини.
5. Обмяна на опит и добри практики.

Приоритет 9. Повишаване на ролята на младите хора в превенцията на престъпността

Специфични цели:

- Стимулиране на активното участие на младите хора в превенцията на престъпността, особено в превенцията на правонарушенията, извършени от млади хора;

- Ангажиране на местната власт, младежките организации и медиите в превенцията на правонарушенията, извършвани от младежи;
- Изграждане на доверие между младите хора и правоохранителните органи;
- Развитие на култура на пътна безопасност сред младите хора.

Дейности:

1. Организиране на информационни и образователни кампании за превенция на правонарушенията, извършвани от младежи.
2. Инициране на нормативни промени, чрез които да бъдат въведени ефективни мерки за превенция.
3. Подбор и подготовка на специалисти във всички видове институции и организации за развитие на нагласите, знанията и уменията за оказване на помощ и подкрепа на младежи с поведенчески проблеми.
4. Насочване на спортни прояви за превенция на младежката престъпност в специализираните институции за млади правонарушители.
5. Реализиране на младежките спортни организации в превенцията на детската и младежка престъпност.
6. Подобряване на достъпа до правосъдие и до качествена правна помощ за младите правонарушители.
7. Организиране на програми за пътна безопасност.

IV. ОПИСАНИЕ НА СЪВМЕСТНИТЕ ДЕЙНОСТИ, КОИТО ДОПРИНАСЯТ ЗА ПОСТИГАНЕ ЦЕЛИТЕ НА ОБЩИНСКИТЕ, ОБЛАСТНИТЕ И НАЦИОНАЛНАТА СТРАТЕГИЯ ЗА МЛАДЕЖТА

Планирани дейности по общини, приети с решение на общинските съвети:

1. Община Търговище

№	Дейност	Срок/Период	Отговорни институции	Финансов ресурс
1.	Турнир по тенис на маса за младежи, посветен на 136 години от Освобождението на Търговище.	29 януари 2014 г.	Обединен детски комплекс	Обединен детски комплекс
2.	Подкрепа на млади хора, настанени или напускащи	м. януари - м. декември 2014 г.	Местна комисия за борба срещу противообществените	МКБППМН

	специализирани институции (Възпитателно училище интернат, Социално-педагогически интернат, Поправителен дом)		прояви на малолетните и непълнолетните (МКБППМН)	
3.	Превенция и противодействие на асоциалното поведение на непълнолетните.	м. януари - м. декември 2014 г.	МКБППМН	МКБППМН
4.	Корекционно-възпитателна работа с непълнолетни правонарушители, условно осъдени или осъдени на пробация.	м. януари - м. декември 2014 г.	МКБППМН Обществени възпитатели	МКБППМН
5.	Осигуряване на заетост на младежите от област Търговище чрез включване в утвърдените в Закона за насърчаване на заетостта програми и мерки за заетост и обучение.	м. януари – м. декември 2014 г.	Дирекция „Бюро по труда“	Национален план за действие по заетостта 2014 г. / НПДЗ/
6.	Включване в заетост чрез схемите на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“.	м. януари – м. декември 2014 г.	Дирекция „Бюро по труда“	Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“
7.	Обучение за професионална квалификация или ключови компетентности по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ за повишаване на квалификацията на заети лица до 29 годишна възраст.	м. януари – м. декември 2014 г.	Дирекция „Бюро по труда“	Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“
8.	„Да почетем на свещи с чаша вино“ - вечерно четене на поезия с участието на млади хора. Произведения на известни автори и лично творчество на местни творци, представители на литературни клубове в града.	14 февруари – Ден на влюбените	Община Търговище, Регионална библиотека „П. Стъпов“	Регионална библиотека „П. Стъпов“
9.	Отбелязване на 14 февруари – Денят на влюбените.	14 февруари 2014 г.	Център за работа с доброволци към Клуб на нестопанските организации	Клуб на нестопанските организации
10.	Участие на доброволци по повод на деня на влюбените , за	14 февруари 2014 г. 01 декември	Български младежки червен кръст, здравен медиатор	Български младежки червен кръст

	възпоменание на жертвите на СПИН и Световния ден за борба с ХИВ/СПИН	2014 г.		
11.	Дарителска акция за събиране на пакетирани продукти за Трапезарията за бедни и немощни хора в гр. Търговище, посветена на Деня на спонтанните актове на доброта.	17 февруари 2014 г.	Обединен детски комплекс, Търговищки ученически парламент, Търговска верига СБА	Обединен детски комплекс, Търговска верига СБА
12.	Въвеждащо обучение за новите доброволци.	края на м. февруари 2014 г.	Център за работа с доброволци към Клуб на нестопанските организации	Клуб на нестопанските организации
13.	Провеждане на анкетно проучване на нагласите на младите хора за участие в изборите за Европейски парламент през 2014 г. и анализ на анкетата.	м. февруари и м. март 2014 г.	Клуб на нестопанските организации, Община Търговище	По проект „Аз реших – ще гласувам“, финансиран по Национална програма за младежта (2011-2015)
14.	Национален конкурс за ученици от I до XII клас "България в картини и слово" за литературно творчество, рисунка, мултимедийна презентация и видеоклип.	3 март 2014 г.	Обединен детски комплекс, училищата в гр. Търговище	Обединен детски комплекс, държавен бюджет
15.	Изработване на поздравителни картички за майки по случай 8 март.	8 март 2014 г.	Център за работа с доброволци към Клуб на нестопанските организации	Клуб на нестопанските организации
16.	15 / Петнадесети / общински конкурс за творчество "Слово и багра" за литература и изобразително изкуство под надслов: "Действай! Съдействай! Въздействай!"	м. март 2014 г.	Център за младежки дейности и инициативи	Център за младежки дейности и инициативи
17.	Пролетен лекоатлетически крос.	20 март 2014 г.	Обединен детски комплекс	Обединен детски комплекс
18.	Отбелязване на Международния ден на хората със синдром на Даун.	21 март 2014 г.	Център за работа с доброволци към Клуб на нестопанските организации	Клуб на нестопанските организации
19.	Организиране на среща с институции за превенция на противообществените прояви сред младежта,	26 март 2014г.	Регионална здравна инспекция, НПО, БЧК	Регионална здравна инспекция, НПО, БЧК

	по повод Световния ден на социалната помощ.			
20.	„Петък 13“ – театрална постановка с отворен текст, преминаващ в дискусия по проблемите на младите хора.	м. март 2014 г.	Второ СОУ „Професор Никола Маринов“, гр. Търговище	Държавен бюджет
21.	Отбелязване на Ден на Земята.	22 април 2014 г.	Център за работа с доброволци към Клуб на нестопанските организации	Клуб на нестопанските организации
22.	Отбелязване световни дни за младежка активност 2014 г.	м. април 2014 г.	Център за младежки дейности и инициативи	Национален център „Европейски младежки програми и инициативи“, Център за младежки дейности и инициативи
23	„Еко фантазии “ – общински конкурс за изработване на творби от рециклирани материали. Изложба и награждаване.	м. април 2014 г.	Център за младежки дейности и инициативи	Център за младежки дейности и инициативи
24.	Включване в националната кампания „ Да изчистим България“.	м. април 2014 г.	Център за работа с доброволци към Клуб на нестопанските организации	Клуб на нестопанските организации
25.	Провеждане на Информационна кампания в област Търговище .	м. април и м. май 2014 г.	Клуб на нестопанските организации, Община Търговище	По проект „ Аз реших – Ще гласувам“, финансиран по Национална програма за младежта (2011-2015)
26.	Провеждане на обучения по оказване на първа помощ за младежи, членове на младежки авариен екип и Ученически екипи по първа помощ.	целогодишно	Български младежки червен кръст	Не се изисква
27.	Провеждане на конкурси за насочване на вниманието към проблема наркомании и като алтернатива в свободното време.	м. април – м. юли 2014 г.	Общински съвет по наркотични вещества	Общински съвет по наркотични вещества
28.	Осигуряване на възможност за придобиване на трудов	м. април – м. октомври 2014 г.	Дирекция „Бюро по труда“ , Регионална библиотека „П.	Национален план за действие по заетостта 2014 г.

	стаж на безработни младежи, завършили висше образование, с цел улесняване на прехода между образование и заетост в институции от публичната администрация.		Стъпов"	/ НПДЗ / НП "Старт в кариерата"
29.	Форум – спектакъл "Позитивното четене" - с участие на публика и млади творци.	15 май 2014 г.	Община Търговище, Регионална библиотека „П. Стъпов"	Регионална библиотека „П. Стъпов"
30.	Общински ученически турнир по тенис на корт – посветен на 17 май-Ден на спорта.	16-17 май 2014 г.	Обединен детски комплекс	Обединен детски комплекс
31.	Организиране на срещи с млади хора, завършващи средно образование за информиране на възможности за трудовата им реализация.	м. май 2014 г.	Дирекция „Бюро по труда"	Не се изисква
32.	Диспут на тема „Важен ли е моят глас?"	м. май 2014 г.	Клуб на нестопанските организации, Община Търговище	По проект „Аз реших – Ще гласувам", финансиран по Национална програма за младежта (2011-2015)
33.	Отбелязване на 1 юни – Ден на детето.	1 юни 2014 г.	Център за работа с доброволци към Клуб на нестопанските организации	Клуб на нестопанските организации
34.	Младежки „Dance and Music Fest" в Арт центъра на Второ СОУ „Проф. Н. Маринов".	м. юни 2014 г.	Второ СОУ „Професор Никола Маринов", гр. Търговище	Второ СОУ „Професор Никола Маринов", гр. Търговище
35.	Прояви, посветени на с 80 г. от преименуването на Ески Джумая на Търговище: - Литературен конкурс "Моето Търговище" - Състезание "Аз обичам Търговище" - Фотодокументална изложба	м. юни 2014 г.	Община Търговище, Регионална библиотека, Регионален исторически музей, Център за младежки дейности и инициативи, Териториална дирекция „Държавен архив", РИО на МОН, Народно читалище „Напредък"	Регионална библиотека "П.Стъпов"
36.	Изработване на мотивационен модел за	м. юни 2014 г.	Клуб на нестопанските организации, Община	По проект „Аз реших – Ще

	участие на младите хора в изборния процес и публично представяне на модела на заключителна среща.		Търговище	гласувам", финансиран по Национална програма за младежта (2011-2015)
37.	Участие на обучени доброволци на БМЧК като презентатори в часовете на класа и часовете по биология, когато се разглеждат теми свързани с първа помощ.	м. юни – м. септември 2014 г.	Български младежки червен кръст	Български младежки червен кръст
38.	Отбелязване на 12 август – Международен ден на младежта. Работилници за малки и големи.	м. август 2014 г.	Център за младежки дейности и инициативи	Национален център „Европейски младежки програми и инициативи“, Център за младежки дейности и инициативи
39.	Лятна читалня	м. август 2014 г.	Регионална библиотека „П. Стъпов“, Клуб на доброволците към НСО	Регионална библиотека „П. Стъпов“,
40.	Постановка на Театрално – дискуссионен клуб.	м. септември 2014 г.	Център за младежки дейности и инициативи, Община Търговище	Център за младежки дейности и инициативи
41.	Лекоатлетически крос – посветен на 1 ноември - Ден на народните будители.	30 октомври 2014 г.	Обединен детски комплекс	Обединен детски комплекс
42.	Първа младежка литературна конференция, посветена на Яворов.	м. ноември 2014 г.	Второ СОУ „Професор Никола Маринов“, гр. Търговище	Второ СОУ „Професор Никола Маринов“, гр. Търговище
43.	“Аз обичам да чета” - млади доброволци четат на младежи от центровете за хора с ментални увреждания, защитени жилища и др.	3 декември – Международен ден на хората с увреждания	Община Търговище, Регионална библиотека „П. Стъпов“	Регионална библиотека „П. Стъпов“
44.	Общоградска анти спин кампания	м. декември 2014 г.	Община Търговище , Обединен детски комплекс	Община Търговище
45.	Младежки консултативен кабинет - индивидуални и групови консултации, тренинги.	целогодишен - по график	Център за младежки дейности и инициативи	Център за младежки дейности и инициативи
46.	Провеждане на демонстрации по първа помощ.	целогодишен - по график	Български младежки червен кръст	Български младежки червен кръст

47.	Ежемесечно организиране на информационен ден за презентиране на Информационни бази дани «Образование» по предварително изготвен график с училищата.	целогодишен - по график	Регионална библиотека "П.Стъпов"	Регионална библиотека "П.Стъпов"
48.	Видеопозази на филми за превенция на употребата на наркотици, алкохол и тютюнопушене. Обучения по метода "Връстници обучават връстници", осъществени от обучени доброволци.	целогодишен - по график	Общински съвет по наркотични вещества, Български младежки червен кръст, здравен медиатор	Не се изисква

2. Община Омуртаг

№	Дейности	Период за изпълнение	Отговорна институция
1.	Информационна кампания за създаването на младежки организации в учебните заведения в община Омуртаг	текущ	Община Омуртаг
2.	Младежки турнир по шах	месец януари 2014 г.	Община Омуртаг Училища
2.	Подпомагане на младежки инициативи като: 1 март – Световен ден против насилието; 9 май – Ден на Европа; 31 май – Световен ден без тютюнев дим; 5 юни – Ден на екологията; 26 юни – Световен ден за борба с дрогата; 12 август – Международен ден на младежта; 21 септември – Международен ден на мира в рамките на Европейска младежка седмица; 8 ноември – Европейски ден на младежта; 1 декември – Световен ден за борба срещу СПИН; 3 декември – Световен ден за хора с увреждания; 5 декември – Ден на доброволца;	текущ	Община Омуртаг Неформални младежки организации към училищата
3.	Отбелязване на Свети Валентин – Деня на влюбените – информационна кампания във всички основни и средни училища на територията на община Омуртаг по превенция на ХИВ/СПИН и болести предавани по полов път – доброволчески дейности, дебати, консултации и др.	14.02.2014 г.	Община Омуртаг Неформални младежки организации към училищата
4.	Отбелязване на празника „Баба Марта“ – изработване на мартеници от доброволчески групи и благотворителен базар	01.03.2014 г.	Община Омуртаг Неформални младежки организации към училищата
5.	Изложба на детски и ученически рисунки – „Ден на майката“	08.03.2014	Община Омуртаг

6.	Великденски благотворителен ден с участието на доброволци – боядисване на великденско яйце	м. април 2014 Велики четвъртък	Община Омуртаг Неформални младежки организации към училищата Читалищни настоятелства
7.	Инициативи, свързани с 22 април – Световен ден на Земята – почистване и облагородяване на зелени площи. Организиране на конкурс за рисунка/графит/ по ЕКО тема.	22.04.2014 г.	Община Омуртаг Младежки организации Училища
8.	„Да почистим Омуртаг заедно!“ – организирано почистване на замърсени участъци и обществени места в големите населени места на територията на общината и в град Омуртаг с активното участие на младежи	месец април 2014 г.	Община Омуртаг Младежки организации Училища
9.	Кампания „Ние ценим гората!“ – засаждане на дръвчета	месец април 2014 г.	Община Омуртаг Младежки организации Училища
10.	Инициативи за поддържане и/или изграждане на спортни и детски площадки в големите населени места на общината и в град Омуртаг	целогодишно	Община Омуртаг
11.	Отбелязване Деня на Европа – поход до хижа „Кайника“ с участието на служители от общинска администрация и младежи	месец май 2014 г.	Община Омуртаг
12.	Организиране на „Ученическа спартакиада“ – отбелязване на 17 май – професионален празник на всички спортисти и работещите в сферата на спорта	17 май 2014 г.	Община Омуртаг Училища
13.	Организиране на почистване и боядисване на пейки и детски кътове в градските градинки и парка.	месец май 2014 г.	Община Омуртаг
14.	Празничен концерт по случай 24 май – Деня на славянската писменост и култура	24 май 2014 г.	Община Омуртаг Младежки организации Училища
15.	Празничен концерт по случай Първи юни – Деня на детето	1 юни 2014г.	Община Омуртаг Детски заведения Младежки организации Училища
16.	Рисунка на асфалт под мотото „Голямото рисуване“	1 юни 2014г.	Община Омуртаг Неформални младежки групи
17.	По случай 7 юни – Празника на община Омуртаг експониране на изложба под надслов „Образованието в община Омуртаг – минало и настояще“	3-7 юни 2014 г.	Община Омуртаг Детски заведения Младежки организации Училища

18.	По график от здравните работници по училища и детски градини, които са служители на общинска администрация, се организират лекции и беседи с ученици във всички учебни заведения на територията на общината. Темите за разискване са: -Здравословно хранене; -Болести, предавани по полов път; -Борба със зависимостите - тютюнопушене, алкохол, наркотици; -Превенция на домашното насилие и запознаване със Закона за защита от домашно насилие; -Превенция на насилието и агресията сред подрастващите; -Трафик на хора; Предоставяне на плакати, диплянки, брошури и други информационни материали.	текущ	Община Омуртаг Детски заведения Младежки организации Училища РЗИ
19.	Организиране и провеждане на периодични срещи с представители на институции, работещи с деца и младежи и други по проблемите на насилието и агресията сред младите хора.	ежемесечно	Община Омуртаг Отдел „Закрила на детето“ към Дирекция „Социално подпомагане“ Детска педагогическа стая МКБППМН Училища НПО
20.	Организиране и провеждане на кръгла маса с участието на ученици и младежи на тема „Общината в подкрепа на младите“	месец юни 2014 г.	Община Омуртаг Младежки организации Училища
21.	Футболен турнир между отбори от населените места в община Омуртаг за „КУПАТА НА КМЕТА“	месец август 2014 г.	Община Омуртаг Местни футболни отбори
22.	Провеждане на кампания сред учениците за популяризиране на доброволчеството за едно полезно лято „Млади идеи“ - конкурс за идеи, като най-добрите да бъдат реализирани с участието на младежи	текущ	Община Омуртаг Младежки организации Училища
23.	Състезание с велосипеди	месец септември 2014 г.	Община Омуртаг Младежки организации Училища
24.	Национален събор за автентичен фолклор „И си носим песента“	месец септември 2014 г.	Община Омуртаг Министерство на културата НЧ „Нова светлина“ с. Г.Новково
25.	Ден на интензивното ходене	месец октомври 2014 г.	Община Омуртаг

26.	12 октомври – Ден на българската община: Седмица на отворените врати – кампания за популяризиране на местното самоуправление в Община Омуртаг и Общински съвет Омуртаг.	месец октомври 2014 г.	Община Омуртаг
27.	„Аз се запознавам с бъдещата си професия“ – кампания за популяризиране на различните професионални направления.	Месец ноември 2014 г.	Община Омуртаг, Организации, институции, частни фирми и др.
28.	1 декември - Ден за съпричастност към засегнатите от ХИВ/СПИН Червената панделка от хартиени цветя на площад "Независимост".	1 декември 2014 г.	Община Омуртаг Младежки организации Училища

3. Община Попово

№	ДЕЙНОСТИ	ПЕРИОД	ОТГОВОРНИ ИНСТИТУЦИИ	СРЕДСТВА
1.	Информационна дейност			
1.1.	Кампании за социално включване на младите хора в местната общност.	текущ	Община Попово Консултативен съвет;	
1.2.	Публикации в „Местен вестник“, касаещи проблемите на младите хора.	текущ	Община Попово	
1.3	Целогодишни кампании по превенция на рисково поведение сред младежи и рискови групи (ХИВ/СПИН, тютюнопушене, и други) – информационни кампании,;	текущ	Консултативен съвет МКБППМН	
1.4	Популяризиране на дейностите на КСМ под мотото: „Младите хора – активни граждани на местната общност“	текущ	Консултативен съвет	
2.	Съвместни дейности с други организации.			
2.1.	Среща между младежките структури в общината- МБЧК, Скаутски клуб „Антола“, училищни съвети и КС за установяване на нагласи и очаквания.	февруари	Консултативен съвет	

2.2.	Проучване и разработване на проектни предложения, насочени към младежите по програми: „Младежта в действие” и „Европа за гражданите”	Текущ; В определените от програмата срокове	Община Попово	Европейски средства
2.3	Разработване на нови и финализиране на проекти по мерките на програма „Еразмус +”	в определените от програмата срокове	Гимназия „Христо Ботев” ПГСС „Никола Пушкиarov”	Европейски средства
2.4	Участие на местни младежи в международни проекти за младежки обмени и европейско доброволчество;	текущ	Община Попово Консултативен съвет Младежки организации;	

№	ДЕЙНОСТИ	ПЕРИОД	ОТГОВОРНИ ИНСТИТУЦИИ	СРЕДСТВА
3.	Формално и неформално обучение.			
3.1.	Пълен обхват в училище на децата, юношите и младите хора до 16-годишна възраст; мотивиране на 17-19 – годишните за завършване на средно образование.	текущ	Община Попово Ръководствата на училищата в общината.	
3.2.	Пълен обхват на учениците в училищата при реализиране на Програмата „Успех” на МОН.	текущ	Училищата на територията на общината	
3.3.	Превантивна дейност сред младежите на училищна възраст.	текущо	МКБППМН-по план	
3.4.	Изведени в други институции семинари и кръгли маси-след проучване на нагласите и очакванията на младежите	Април - ноември	КС, Община Попово	
4.	Конкурси и състезания			
4.1	19 февруари – Васил Левски	февруари	НЧ”Св. Св. Кирил и Методий”	НЧ

4.2.	3 март – 136 години от Освобождението на България.	До 22.02	Община Попово Училища	
4.3	22 април- Световен ден на Земята – Еко – инициатива.	април	ПГСС „Никола Пушкиров“	100лв.
4.4.	Общински преглед на училищното любителско творчество	21.03.	НЧ „Св. Св. Ки – рил и Методий“	НЧ
4.5.	Организиране на конкурс „Мис и Мистър Гимназия“	май	Гимназия „Христо Ботев“	100лв.
4.6.	Участие в традиционния поход „По стъпките на четата на Таньо войвода“ и прегледа на строевата песен.	29.05-2.06	Община Попово Училища Читалища	1600лв.
4.7.	10ти юни – Денят на гр.Попово	До 10.06	Община Попово Училища	
5.	Календарни празници			
5.1.	14 февруари: Табло за валентинки	февруари	МКБППМН Община Попово	100 лв.
5.2.	1 март – мартенички – Световен ден против насилието	март	Училищата читалища	
5.3.	9 май-ден на Европа	май	Училищата Община Попово Читалища	
5.4	22 май-световен ден, посветен на жертвите на СПИН	май	Община Попово Училища читалища	100 лв.
5.5	31 май-световен ден без тютюнев дим	май	Училища читалища	100 лв.
5.6	1 юни-ден на детето	юни	Община Попово	300 лв.
5.7	26 юни-световен ден за борба с дрогата	юни	МКБППМН читалища	
5.8	12 август-ден на европейската младеж	август	Община Попово читалища	600лв.
5.9	6 септември - Съединението	септември	Община Попово	100 лв.
5.10	22 септември –ден на независимостта	септември	Община Попово	100 лв.
5.11	2 октомври – ден на усмивката	октомври	МКБППМН училища	
5.12	1 декември – световен ден за борба срещу спина	декември	Училища МКБППМН	100 лв.
5.13	3 декември – световен ден за хората с увреждания	декември	Община Попово БМЧК	100лв.
5.14	5 декември- ден на доброволеца; „Доброволец на годината“	декември	КС Община Попово	100лв
5.15	Коледни и ново - годишни празници	декември	Община Попово училища читалища	500 лв.
				4000лв.

4. Община Опака

Здравословен начин на живот			
<ul style="list-style-type: none"> • Физическа активност и спортни занимания • Достъп до спортни обекти, съоръжения и до други възможности за масов спорт; • Достъп до информация за превенция на рискови практики и здравословен начин на живот; 			
№	Дейност	Период на изпълнение	организатор
1.	Участие на състезания и турнири, организирани от община, спортни клубове, училищни първенства	През годината	Община Опака, Училищата на територията на общината, Хандбален клуб – Опака 1974
2.	Турнир по футбол	декември	Община Опака
3.	Осигуряване на достъп до спортни обекти и съоръжения на ученици и млади хора от общината	През годината	Община Опака, Училищата на територията на общината
Развитие на младежко доброволчество			
<ul style="list-style-type: none"> • Отношение и нагласи към доброволството; • Участие в доброволчески дейности; • Достъп до информация за възможностите на доброволството; • Информираност за ползите от доброволството. 			
№	Дейност	Период на изпълнение	организатор
1.	Отбелязване на „Св. Валентин“	14 февруари	Център за работа с доброволци към сдружение СИДУРО
2.	„Баба Марта бързала“ – отбелязване на празника в ЦДГ гр. Опака	28 февруари	Център за работа с доброволци към сдружение СИДУРО
3.	Въвеждащо обучение на доброволци	февруари	Център за работа с доброволци към сдружение СИДУРО, Клуб на НСО гр. Търговище, НАРД гр. Пловдив
4.	„Лятна читалня“	Август - септември	Център за работа с доброволци към сдружение СИДУРО

5.	Участие в националната кампания „Дарете час“	ноември	Център за работа с доброволци към сдружение СИДУРО
6.	Номинации за „Най-активен доброволец“ и „Рицар на добрата воля“	5 декември	Център за работа с доброволци към сдружение СИДУРО, НАРД
<p>Гражданска активност на младите хора</p> <ul style="list-style-type: none"> • Свободно време – интереси и нагласи; • Готовност за участие в избори – национални и местни; • Ангажираност на младите в обществено-политическия - членство в неправителствени, политически и други граждански организации; • Възможности за пълноценно участие в гражданския живот и процеса на взимане на решения; • Достъп до информация относно възможностите на младежкото участие; • Гражданско образование и обучение – проблеми; • Нагласи към дейността на институции, НПО и др. 			
№	Дейност	Период на изпълнение	организатор
1.	Участие на младежи от общината като „Посланици на добра воля“	Февруари - май	СИДУРО, Клуб на НСО Търговище
2.	Провеждане на уъркшоп „Форми на гражданско участие“	март	СИДУРО, Клуб на НСО Търговище
<p>Развитие на младите хора в малките населени места и селските райони</p> <ul style="list-style-type: none"> • Достъп до образование в малките населени места и селските райони; • Достъп до обучение в малките населени места и селските райони; • Достъп до информация в малките населени места и селските райони; • Възможности за професионална и личностна реализация; • Достъп до услуги в малките населени места и селските райони; • Достъп до компютър; • Достъп до интернет; • Участие в управлението и взимането на решения на местно ниво; • Възможности за прекарване на свободното време; • Участие в младежки организации, младежки съвети и местни 			

инициативи			
№	Дейност	Период на изпълнение	организатор
1.	Участие в Обществен младежки съвет	През годината	Община Опака
2.	Подкрепа за участието на младежи в конкурси, състезания и олимпиади	През учебната година	СОУ „В. Левски“ гр. Опака, ОУ „В. Левски“ с. Крепча, ОУ „А. Константинов“ с. Голямо Градище
3.	24 май – ден на славянската писменост и култура	май	СОУ „В. Левски“ гр. Опака, Община Опака
4.	Коледен благотворителен базар	декември	СОУ „В. Левски“ гр. Опака
<p>Развитие на межкултурния и международния диалог</p> <ul style="list-style-type: none"> • Отношение към различието (толерантност); • Отношение към ЕС – чувство на принадлежност 			
№	Дейност	Период на изпълнение	организатор
1.	Отбелязване Деня на толерантността	16 ноември	Център за работа с доброволци към сдружение СИДУРО
<ul style="list-style-type: none"> • Ролята на младите хора в превенцията на престъпността <ul style="list-style-type: none"> • Рисково и девиантно поведение; • Доверие към институциите и правоохранителните органи; • Участие в образователни кампании, информационни инициативи и кампании за превенция на рисковото поведение и престъпността 			
№	Дейност	Период на изпълнение	организатор
1.	Образователни и информационни кампании за ролята на младите хора в превенцията на престъпността	През учебната година	СОУ „В. Левски“ гр. Опака, ОУ „В. Левски“ с. Крепча, ОУ „А. Константинов“ с. Голямо Градище

5. Община Антоново

№	Инициативи, дейности	необходими финансови средства в лева
I.	УЧАСТИЕ НА МЛАДИТЕ ХОРА В ОБЩЕСТВЕНИЯ ЖИВОТ НА ОБЩИНАТА	

1.	Издаване на информационен лист по актуални младежки проблеми	100 лв.
2.	Стимулиране на разработването и реализирането на проекти и програми от младежки НПО, като се осигурява партньорство на община Антоново	Предоставяне на материално техническа база/ зала, компютър, размножителна техника и др./
3.	Подпомагане на младежите от общината по подходящ начин при разработването и реализирането на проекти и програми /срещи, дискусии, кръгли маси , обучени и др./ Популяризиране на доброволчеството.	600 лв.
4.	Подпомагане на младежки инициативи свързани с отбелязването на: -09 май - Ден на Европа -12 август - Международен ден на младежта -08 ноември - Европейски ден на младежта и др.	350 лв.
5.	Стимулиране и подпомагане участието на млади хора в т.ч. и млади хора в неравностойно положение в художествената самодейност. Да се подкрепят желанията и възможностите за участие в общински, регионални, национални, международни прояви, конкурси, фестивали и други мероприятия.	900 лв.
6.	Популяризиране на изборите за Европейски парламент сред младите хора	100 лв.
II.	СПОРТ И ОРГАНИЗИРАНЕ НА СВОБОДНОТО ВРЕМЕ	
1.	Създаване на условия за системни спортни занимания на деца и младежи в свободното време	900 лв.
2.	Организиране на спортни игри и състезания с младежи в рамките на панаирните дни на гр.Антоново	600 лв.
3.	Организиране на младежки увеселения	350 лв.
4.	Участие на младежи от общината в общински, национални и международни турнири	5 000 лв.
5.	Организиране на лектории за повишаване на сексуалната и здравна култура на младежите от общината.	1 000 лв.
6.	Организиране на спортни мероприятия за отбелязване на 17 май- Ден на българският спорт	100 лв.
	ОБЩА СУМА	10 000лв.

V. ОРГАНИЗАЦИЯ И КООРДИНАЦИЯ НА ДЕЙНОСТИТЕ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ

За постигане на ефективно наблюдение и контрол, реализирането на плана ще бъде подчинено на следните **принципи**:

- Прозрачност и отвореност към сътрудничество;
- Ресурсна осигуреност – финансова, техническа и професионална;
- Перспективност – дейностите са съобразени с потенциала за развитие на всички ангажирани в реализацията на плана отговорни институции, както и с политиката на Област Търговище за работа с млади хора и приоритетите на Европейската общност;
- Недопускане на дискриминация, въз основа на религиозни и политически убеждения, етническа принадлежност и други принципи.

Държавната политика за младежта се провежда от Министерски съвет чрез министъра на образованието, младежта и науката. В приетия през 2012 г. от Народното събрание Закон за младежта се регламентират задълженията на държавните органи на национално и регионално ниво, на местните органи на самоуправление и на младежките организации в процесите на планиране и реализация на младежката политика.

Областните управители, в съответствие със Закона за младежта и Националната стратегия за младежта 2012-2020 г. осигуряват и координират провеждането на държавната политика на територията на областта чрез изготвяне на областен годишен план за младежта.

Кметовете на общини са пряко отговорни за планирането и провеждането на младежката политика в общините. Те, заедно с Общинските съвети, осигуряват отчетност, публичност и прозрачност на общинските политики за развитие на младежта, като предоставят на областните управители общинския годишен план за младежта за текущата година и отчет за изпълнение на дейности за предходната година.

Активността на кметовете и общинските съвети в изпълнение на Националната стратегия за младежта осигурява по-висока степен на отзивчивост към нуждите на младите хора и съответствие с принципите на Европейската харта за участието на младите хора в живота на общините и регионите.

Младежките организации осигуряват младежко участие и представителство при формулирането и изпълнението на политиките за младежта. Младежките организации работят в тясно сътрудничество с централните, регионалните и местни органи. Младежките съвети координират интересите на младите хора в различни области – образование, култура, спорт, екология, здравеопазване, труд и социална политика и др. чрез:

- Участие във формирането, осъществяването и оценката на младежката политика;
- Застъпнически кампании;
- Международно младежко общуване;
- Сътрудничество с общинските и държавни органи на администрацията.

Чрез развитието на Националната информационна система за младежта, администрирана от Министерството на образованието, младежта и науката, ще се осигурява надеждна информация за потребностите на младите хора, както и за планирането, управлението, наблюдението и оценката на политиките за младежта на национално, регионално, областно и общинско ниво.

VI. ДЕЙСТВИЯ ПО НАБЛЮДЕНИЕ, ОЦЕНКА И АКТУАЛИЗАЦИЯ НА ОБЛАСТНИЯ ПЛАН ЗА МЛАДЕЖТА

Наблюдението и контролът ще се осъществяват чрез:

- Организиране и управление на цялостното изпълнение на плана;
- Регулярна комуникация между всички участващи по плана;
- Оценка на управлението на плана;
- Регулярни срещи и контакти между партньорите за осигуряване на оптимална координация и ефективност на дейностите;
- Трансфер на опит.

VII. РЕД И НАЧИН ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА ИНФОРМАЦИЯ И ПУБЛИЧНОСТ НА ПЛАНА

За да се осигури ефективност на дейностите за отразяване на степента на активност на заинтересованите страни, в Интернет страниците на Областна администрация и общините редовно ще се публикуват информационни материали и снимков архив, отразяващи изпълнението на плановете за младежта.

За постигане на максимална публичност по плана се предвижда:

- Медийно представяне на областния и общинските планове;
- Осигуряване на информация на всички заинтересувани страни - периодично медийно отразяване;
- Пресконференции по време на изпълнение и за представяне на постигнатото в рамките на плана и резултатите от него;
- Регулярно представяне на актуална информация за развитие на плана.